

Omgevingsvisie gemeente Assen

De gemeenteraad van Gemeente Assen,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders "Omgevingsvisie gemeente Assen" 19-02-2026

Overwegende dat:

De omgevingsvisie nog niet voldeed aan de wettelijke vereisten van de Omgevingswet

De omgevingsvisie in overeenstemming is gebracht met de wettelijke vereisten van de Omgevingswet

De omgevingsvisie in de periode van 6 november tot en met 17 december 2025 ter inzage heeft gelegen voor zienswijzen

Er binnen deze periode drie zienswijzen zijn ingediend

Deze zienswijzen niet tot aanpassing van de ontwerp omgevingsvisie hebben geleid

Besluit vast te stellen;

Artikel I

De "Omgevingsvisie gemeente Assen" zoals opgenomen in Bijlage A.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking per 26-02-2026

Aldus vastgesteld door Gemeente Assen,

De raad voornoemd,

Voorzitter: M.L.J Out

Griffier: J. de Jonge

M.L.J Out

J. de Jonge

Bijlage A Bijlage bij artikel I

Omgevingsvisie gemeente Assen

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Voor u ligt de geactualiseerde omgevingsvisie van de gemeente Assen. U leest en ziet in deze omgevingsvisie wat voor stad Assen nu is en in de toekomst wil zijn.

Assen in een veranderende wereld

De wereld verandert in hoog tempo. Het gaat om grote ontwikkelingen, zoals een veranderende economie, de krapte op de woningmarkt en klimaatverandering. Maar het gaat ook om veranderende lokale behoeften rondom vergrijzing, vervoer, vergroening of leefbaarheid. We zoeken bij al onze opgaven aansluiting bij de Sustainable Development Goals van de VN. De gemeente Assen is een SDG-gemeente.

Ook de verhouding tussen gemeente en samenleving verandert. Nieuwe trends en ontwikkelingen leiden ook tot nieuwe opgaven en uitdagingen voor Assen. Schaarste vormt daarin ook een steeds belangrijker element bij onze afwegingen.

Waar staan we nu? Waar willen we naartoe?

Om de koers te kunnen bepalen moet je twee dingen weten: waar staan we nu en waar willen we naartoe? Die vragen beantwoorden we in de eerste hoofdstukken van deze omgevingsvisie om vervolgens in het derde hoofdstuk de koers te bepalen; de koers naar 'ontspannen stedelijkheid', zoals we het wensbeeld voor Assen in de toekomst samenvattend formuleren.

Van visie naar uitvoering via omgevingsprogramma's

Deze omgevingsvisie is een strategische langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving van de hele gemeente. Daarom formuleren we onze ambities en doelen op hoofdlijnen. De uitwerking volgt de komende jaren in omgevingsprogramma's. Omgevingsprogramma's zorgen ervoor dat de doelen en ambities vanuit de omgevingsvisie een stap verder worden gebracht. Via nog op te stellen omgevingsprogramma's wordt inzichtelijk gemaakt hoe we onze doelen en ambities gaan realiseren.

Het herijtingsproces van de omgevingsvisie

Onze omgevingsvisie uit 2021 voldoet nog niet aan de wettelijke vereisten van de Omgevingswet (1-1-2024 in werking getreden). Daarom gaan we de omgevingsvisie herijken langs twee sporen. Nadat het eerste spoor is afgerond is de visie weer actueel en voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Dit noemen we de technische actualisatie. De gemeenteraad stelt de technische actualisatie van de omgevingsvisie vast. Daarna volgt de inhoudelijke herijking van de omgevingsvisie. Dan gaan we met de samenleving het gesprek aan over de inhoud van de omgevingsvisie; de toekomst van Assen. De gemeenteraad stelt ook de inhoudelijk herijkte omgevingsvisie vast.

1.2 Leeswijzer

In **hoofdstuk 2** presenteren we onze centrale ambitie voor de toekomst: Ontspannen stedelijkheid. Dat leggen we uit in tekst en met een visiekaart. Het beeld van de toekomst werken we uit in drie richtinggevendende principes: Groene stad, Dynamische stad en Verbonden stad.

Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige staat van Assen in 2025. Dit doen we aan de hand van elf thema's die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Per thema benoemen we kort de situatie in Assen. Ook staan we stil bij de actuele trends en ontwikkelingen per thema.

In **hoofdstuk 4** gaan we dieper in op de richtinggevende principes (Groene stad, Dynamische stad en Verbonden stad). Bij elk van de drie richtinggevende principes formuleren we drie strategische doelen die toewerken naar onze centrale ambitie. Ook brengen we onze gebiedsontwikkelingen in beeld. Aan het eind van dit hoofdstuk hebben we een totaaloverzicht gemaakt van onze doelen en ambities.

In **hoofdstuk 5** gaan we in op de uitvoering van de omgevingsvisie. We staan stil bij de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. Ook gaan we in op de beleidscyclus onder de Omgevingswet. In een schema hebben we weergegeven welk vastgesteld gemeentelijk beleid is verwerkt in deze omgevingsvisie. We sluiten af met een uitleg hoe we omgaan met de financiële aspecten ten aanzien van onze ambities.

2 Assen in de toekomst

2.1 Ontspannen stedelijkheid

Assen is een unieke plek in Nederland. Het voormalige kloostercomplex, de historische Brink en de singels zijn de overgebleven resten van een rijke historie. Het eeuwenoude Asserbos ligt direct tegen de binnenstad aan en het Nationaal Park Drentsche Aa ligt op loopafstand. Assen biedt ruimte voor ontmoeten en ontspanning.

Assen wil haar inwoners een fijne woon- en verblijfplek bieden. De stad heeft van oudsher een aantrekkende werking op inwoners vanuit de provincie. Voor het vinden van een geschikte woning, een passende baan, het aantrekkelijke winkelaanbod in de binnenstad, evenementen of de uitstekende zorgvoorzieningen. Niet voor niets springt Assen eruit met een (lichte) groei in inwoneraantal. Er blijft vraag naar passende woningen, geschikte werklocaties, culturele voorzieningen, nieuwe mobiliteit, duurzame energie, voldoende groen en natuur, sportfaciliteiten, zorgvoorzieningen, recreatie en toerisme, winkels en horeca.

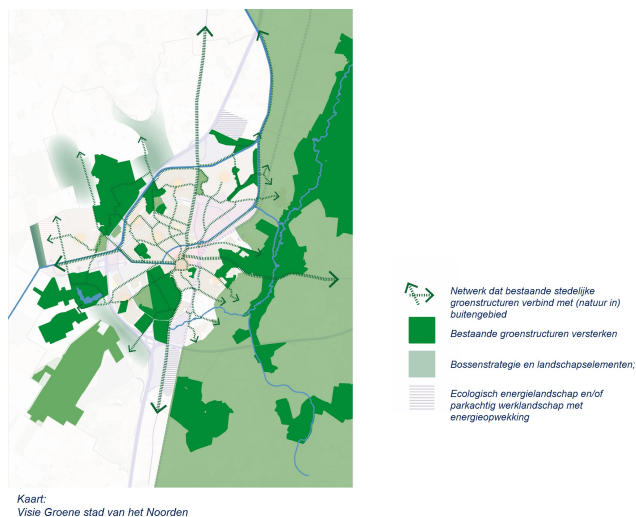
Het versterken van de bestaande stadsstructuur en haar kwaliteiten staat op één bij de ontwikkeling van Assen en in deze omgevingsvisie. Denk hierbij aan de groen- en natuurstructuren, de binnenstad, de cultuurhistorie, het culturele aanbod, de zorg- en onderwijsvoorzieningen en het buitengebied. Dit zijn kwaliteiten van een aantrekkelijke stad. We koesteren ook onze woonomgeving. De diversiteit aan woonwijken, ruim van opzet en dichtbij dagelijkse voorzieningen. In een wijk waar burens elkaar kennen en waar ruimte is voor ontmoeting. We noemen dit *Ontspannen stedelijkheid*.

Ontspannen stedelijkheid verenigt het beste van twee werelden – het is de perfecte tussenmaat. Een bruisende stad met alle voorzieningen die je mag verwachten, zonder de nadelen die zich voordoen als het te groot, te druk en te veel wordt. Een ontspannen stad bezit de groene kwaliteiten en de ruimte om te wonen, te bewegen en te ontmoeten. Een plek om fijn te wonen, te werken en te verblijven.

Om invulling te geven aan de ambitie van Ontspannen stedelijkheid, hebben we drie richtinggevende principes geformuleerd: Groene stad van het Noorden, Dynamische hoofdstad en Verbonden stad. Op de volgende pagina's lichten we in woorden, beelden en kaarten toe wat we daarmee bedoelen.

Asser Ambitie Agenda

Met de Asser Ambitie Agenda (AAA) hebben we samen met Ondernemend Assen en Vaart in Assen, op basis van ons bestaand beleid, een toekomstbeeld voor Assen gedefinieerd. De AAA is een beweging

2.3 Dynamische hoofdstad

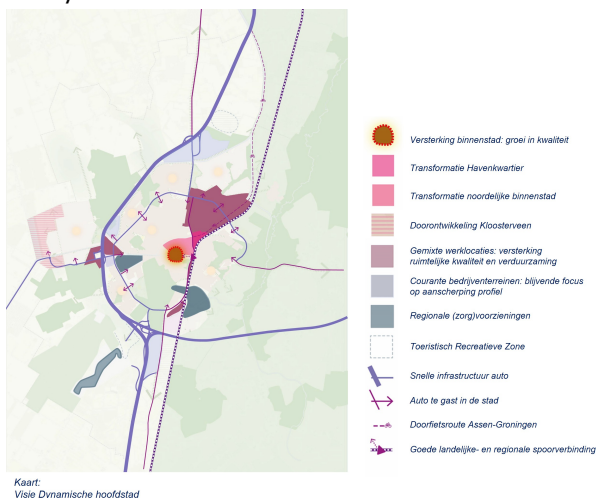
In de dynamische hoofdstad heeft Assen een compleet aanbod van voorzieningen. In de binnenstad vindt je een specifiek aanbod van winkels en horeca. Daarmee vervult Assen een sterke regiofunctie. De inwoners van Assen hoeven niet naar een andere gemeente voor hun aankopen, zorg, sport, onderwijs of cultuur. De belangrijkste basisvoorzieningen liggen in de wijken. Kortom je komt naar Assen om te wonen, te werken, te winkelen, te recreëren en het beleven van culturele activiteiten.

Een dynamische stad kan niet zonder haar toekomst: jongeren van 16-24 jaar. Voor deze groep moet een uitdagend aanbod zijn en blijven van onderwijs-, sport-, ontmoetings- en uitgaansvoorzieningen. Bij een dynamische hoofdstad hoort daarom een levendige binnenstad. Een compacte plek waarin publiekstrekende functies zijn geconcentreerd en cultuurhistorische kwaliteiten zichtbaar zijn. En waar wonen een sterke plek heeft gekregen.

Op een aantal sectoren onderscheidt Assen zich in de regio. Het gaat om de zorg-, onderwijs-, overheids-, cultuur- en vrijetijdssector. Denk hierbij aan het Wilhelmina ziekenhuis, de Johan Willem Friso kazerne, het Drents Museum, Podium Zuidhaege, De Nieuwe Kolk, de Bonte Wever en niet te vergeten het internationaal toonaangevende TT-circuit.

Het is voor al deze sectoren van belang dat Assen vanuit de regio goed en snel bereikbaar is via het verkeersnetwerk. Het spoor en de (fiets)snelwegen verbinden Assen met de regio en de rest van het land. Op die manier houden we de voorzieningen met regionale functies bereikbaar en vitaal.

De strategische doelen voor Dynamische hoofdstad staan in hoofdstuk 4.2.

2.4 Verbonden stad

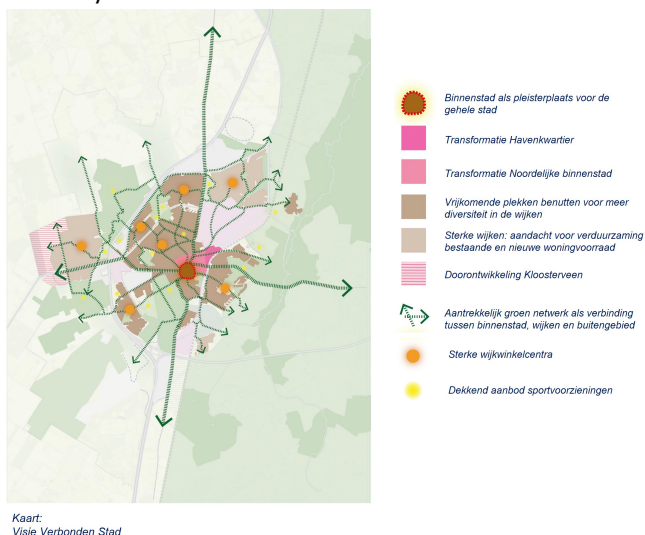
In een verbonden stad doet iedereen mee en is er aandacht voor iedereen. Een voorbeeld hiervan is het tegengaan van eenzaamheid. Dit is nu nog vaak een onzichtbaar probleem. Maar het kan bijvoorbeeld ook gaan over toegankelijke routes voor mindervaliden en ouderen of de opvang en huisvesting van ontheemden.

Een verbonden stad heeft sterke wijken. We streven naar woonwijken die veilig, compact en overzichtelijk zijn. Met woningen voor jong en oud, gezinnen, stellen en alleenstaanden. Er zijn voldoende openbare speel- en ontmoetingsplekken. Deze nodigen de inwoners uit om samen te komen en zich betrokken te voelen bij de directe omgeving. Voor de dagelijkse boodschappen, sport, school, de huisarts en andere basisvoorzieningen kunnen Assenaren in hun eigen wijk terecht.

Mensen in een verbonden stad gaan graag naar buiten. Om te bewegen, te spelen, te sporten maar ook om elkaar te ontmoeten. In een verbonden stad zijn er weinig sociale en fysieke barrières. Assen is en blijft een overzichtelijke stad. Woonwijken, het buitengebied en de binnenstad zijn goed verbonden. Met comfortabele, veilige en het liefst groene aantrekkelijke wandel- en fietsroutes.

De verbondenheid van Assen houdt niet op binnen de gemeentegrenzen. Als hoofdstad van Drenthe en als stedelijke kern in de regio Groningen-Assen zijn we fysiek, sociaal en bestuurlijk verweven met onze nabije omgeving. We zijn ook verbonden met de rest van Noord-Nederland en daarbuiten.

De strategische doelen voor Dynamische hoofdstad staan in hoofdstuk 4.3.

3 Dit is Assen in 2025

3.1 Assen in ontwikkeling

In dit hoofdstuk schetsen we het huidige beeld van Assen. Aan de hand van verschillende thema's beschrijven we hoe Assen er op dit moment voor staat. Welke kwaliteiten hebben we, wat kan beter en wat vraagt om extra aandacht nu de wereld om ons heen zo snel verandert?

Na de Tweede Wereldoorlog groeide Assen snel. Van 22.000 inwoners vóór 1945 tot 70.000 inwoners in 2025. De snelle groei had veel te maken met de mogelijkheid om een betaalbare, bereikbare en ruime woning te vinden; een woning in een groene en rustige omgeving mét voorzieningen. De woonwijk Kloosterveen biedt nog steeds plek aan de vele gezinnen die naar Assen verhuizen. Ook voor ouderen en (jonge) gezinnen blijft Assen een aantrekkelijke plek om te wonen.

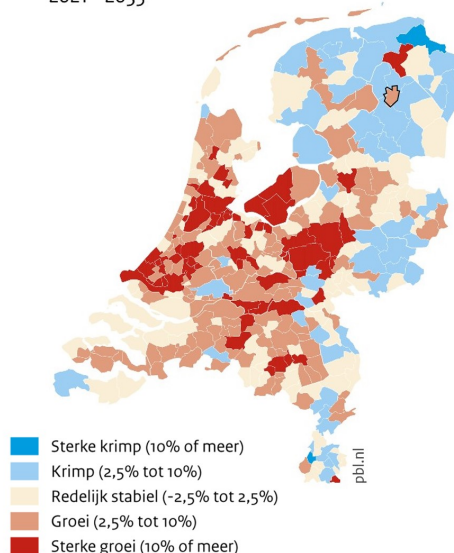
De FlorijnAs heeft gezorgd voor een brede economische ontwikkeling langs de hele Noord/Zuid as van Assen. De stad heeft een modern en uitnodigend trein- en busstation en de Blauwe As (vaarroute door Assen) is aangelegd. De Stadsboulevard heeft ervoor gezorgd dat het verkeer goed doorstroomt tussen de binnenstad en het Havenkwartier. Ook zijn hierdoor de stad en het Drentsche Aa gebied beter met elkaar verbonden.

De toekomstige bevolkingssamenstelling laat zich moeilijk voorspellen. We kunnen uitgaan van een bevolkingsgroei richting 2050 in Assen. Er verhuizen meer mensen vanuit andere gemeenten naar Assen dan Assenaren verhuizen naar andere gemeenten. Assen blijft aantrekkelijk om te wonen en te leven.

In de stad zijn er nog plekken die aandacht vragen. We hebben hierin ook al stappen gezet, zoals het vergroenen van onze winkelstraten. Onze blik richt zich nu vooral op de binnenstad, het Havenkwartier als onderdeel van het bredere Stadskwartier en de doorontwikkeling van Kloosterveen.

Meer lezen over de ontwikkeling van Assen: III Biografie van Assen

2021 - 2035

3.2 Wonen en woonomgeving

Wonen in Assen

We staan voor een grote woningbouwopgave vanwege onder andere de toename van het aantal huishoudens. Op korte termijn is de groei van het aantal huishoudens in Assen sterker dan in de stad Groningen. Hierdoor kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan de rol die we vervullen in de regionale woningbehoefte. Dit doen we bijvoorbeeld in het samenwerkingsverband Regio Groningen-Assen waarbij we onder andere inzetten op het realiseren van extra woningen. Ook zien we mogelijkheden om in de toekomst een extra bijdrage te leveren aan het landelijke woningtekort. Dit gaat wat ons betreft wel hand in hand met extra werkgelegenheid.

Het is voor verschillende doelgroepen fijn wonen in Assen. We blijven het ook in de toekomst belangrijk vinden om een goed betaalbaar en gevarieerd woningaanbod te kunnen bieden.

Veranderende woningvraag

Huishoudens worden steeds kleiner. De verwachting is dat het absolute aantal één- en tweepersoonshuishoudens aanzienlijk gaat groeien. Kleinere huishoudens hebben vaker een voorkeur voor compacte, stedelijke woonmilieus dichtbij dagelijkse voorzieningen. Daarnaast is de verwachting dat het aantal gezinnen niet fors zal toenemen. Deze ontwikkelingen merken we ook in Assen.

Een groot deel van de inwoners in Assen zijn ouderen. Daarnaast komen meer ouderen als nieuwe inwoner naar Assen. Voor ouderen is Assen een geschikte plek om te wonen vanwege de goede (zorg)voorzieningen. De huidige inwoners worden ook steeds ouder. Dit heet de 'dubbele vergrijzing'. Met andere woorden, Assen heeft te maken met 'ouder' wordende huishoudens. Dit leidt tot een toenemende vraag naar ouderenwoningen en kleine, compacte woningen met nabijheid van (zorg)voorzieningen. De toenemende vraag van de combinatie wonen en zorg vraagt om een passend aanbod.

De veranderende huishoudsamenstelling heeft ook gevolgen voor het woonaanbod en de woonomgeving. Zowel jongeren, ouderen, alleenstaanden, kleine en grote gezinnen en mensen met een zorgvraag wonen in Assen. We willen iedereen een fijne woonomgeving bieden waarbij aandacht is voor ontmoeting en

beweging in de openbare ruimte. Assen heeft een goed vestigingsklimaat voor nieuwe bewoners. Dit komt door het aantrekkelijke landschap en het vele groen in en om de stad.

We gaan aan de slag met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma. Hierin gaan we onderdelen zoals aantallen en doelgroepen nader uitwerken.

3.3 Winkelen en verblijven

Functie van de binnenstad

Het veranderende winkellandschap is het gevolg van onder andere de opkomst van online winkelen. Mensen hoeven niet meer persé naar de binnenstad voor aankopen. Internet winkelen zet de winkelfunctie van (middelgrote) binnensteden sterk onder druk, waardoor ze te maken hebben met leegstand. De toename in online winkelen gaat bijna volledig ten koste van de aankopen in de binnenstad heeft daarmee gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit en de sfeer. Naar verwachting wordt dit effect in de toekomst nog zichtbaarder. Ook in de binnenstad van Assen zien we deze ontwikkeling.

Hoewel de winkelfunctie van binnensteden afneemt, komen mensen nog altijd graag naar binnensteden voor culturele, historische, recreatieve en horeca gerelateerde activiteiten. Activiteiten met een lokale identiteit zijn populair. In Assen zien we dit nu vooral in het historische en groene zuidelijk gedeelte van de binnenstad. De binnenstad wordt steeds meer een beleefplek. De binnenstad is daarom de plek waar een compleet en divers horeca aanbod aanwezig is.

Van winkelen naar wonen

Landelijk is een grote behoefte aan woningen. Binnensteden kennen steeds meer leegstand. Bij de transformatie van onze binnenstad combineren we die woningbehoefte met het tegengaan van leegstand. Dit doen we omdat de binnenstad een aantrekkelijke leef- en ontmoetingsplek moet blijven. Woningen zijn een middel zijn om de leegstand op te vullen. Bij een stedelijk woonmilieu horen ook de voorzieningen van een woonwijk zoals goede openbare ruimte met speel- en ontmoetingsplekken en aandacht voor een aangenaam (groen) leefklimaat. Ook in Assen zien we dat de binnenstad steeds meer in trek is als woonplek.

Wijkwinkelcentra

De wijkwinkelcentra hebben veel minder te lijden onder het online winkelen, omdat deze gericht zijn op de dagelijkse boodschappen. De wijkwinkelcentra hebben een aantrekkende werking. Ze clusteren andere voorzieningen die bijvoorbeeld gericht zijn op zorg. Wijkwinkelcentra zijn hierdoor de belangrijkste plek voor de dagelijkse voorzieningen.

3.4 Werken

Economische regiofunctie

Werkgelegenheid vinden we in de binnenstad, op bedrijventerreinen, kantoren en in de wijken. Assen heeft een duidelijke economische regiofunctie. De afgelopen jaren heeft de werkgelegenheid zich sterker ontwikkeld dan elders in Drenthe; steeds meer mensen werken in Assen, maar wonen niet in Assen. Assen heeft een divers economisch profiel met een sterke overheids-, gezondheids-, vrijetijds- en energiesector (onze vier krachtsectoren). Daarnaast kent de stad meerdere relatief snelgroeiende bedrijven. Door het verdwijnen van de gaswinning in het Noorden zal de werkgelegenheid die hiermee verbonden is dalen. Ook Assen krijgt hiermee te maken. Om de economische regiofunctie te behouden en te vergroten zet Assen in de Economische Agenda in op:

- het versterken van de spilfunctie in de regio (door o.a. een aantrekkelijk vestigingsklimaat);
- investeren in de sterke sectoren van de stad;
- investeren in MKB, ondernemerschap en innovatie.

Onderscheidend blijven

Om de spilfunctie in de regio te behouden en te versterken, zal Assen moeten inspelen op de groeiende trend dat bedrijven steeds kritischer kijken naar hun vestigingslocatie. Door toenemende digitalisering en bereikbaarheid neemt het aantal vestigingsopties voor bedrijven snel toe. We blijven investeren in onze aantrekkingskracht, dat doen we via samenwerking met grotere stadskernen in de regio. Het blijft voor Assen belangrijk om zich te onderscheiden met een sterk en eigen economisch profiel. Het aanbod

van sport, cultuur en onderwijs zijn hierbij belangrijke ondersteunende pijlers. Daarnaast willen we in de toekomst toewerken naar een circulaire economie.

Werklocaties

Kijkend naar de huidige werklocaties, vallen een aantal zaken op. De bestaande bedrijven- en kantorenlocaties raken nagenoeg vol. We oriënteren ons op uitbreiding en mogelijke herontwikkeling binnen bestaande bedrijventerreinen. Niet al deze bedrijven- en kantorenlocaties voldoen nog aan de wensen van de markt. We zien een trend dat kantorenlocaties zich niet persé op bedrijventerreinen willen vestigen, zoals bijvoorbeeld het kantorenaanbod op Messchenveld. In het gebied tussen het station en Schepersmaat/Mandemaat willen we een aantrekkelijk zorg- en werklandschap realiseren. Dit komt voort uit de gebiedsagenda ZO Assen.

We zien dat schaalverkleining en thuiswerken van invloed zijn op het teruglopen van bedrijfs- of kantooroppervlakte. Bedrijven met een grote ruimtevraag worden op voorhand niet uitgesloten. We kijken naar de ruimtelijke impact en of de bedrijven zorgvuldig landschappelijk ingepast kunnen worden.

Op dit moment zien we een groeiende vraag naar locaties met een gemixt bedrijfsmilieu (als gevolg van branchevervaging). Dit heeft op bepaalde locaties gezorgd voor verrommeling en weinig ruimtelijke kwaliteit. Op bepaalde locaties, zoals het Stadsbedrijvenpark, ontstaat hierdoor een fysieke barrière tussen woonwijk en binnenstad. We werken aan plannen om de verbinding tussen de binnenstad en woonwijken te verbeteren.

3.5 Onderwijs

Basisonderwijs

Assen heeft een goed basisoniveau als het gaat om onderwijs. In iedere wijk zijn voldoende basisscholen aanwezig en het aanbod aan middelbaar onderwijs past bij Assen, een stad met een regionale functie. Voor de komende jaren zien we door een daling van het aantal kinderen een afname van het aantal leerlingen. Op dit moment staan er in verschillende scholen lokalen leeg. In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is met de schoolbesturen afgesproken welke haalbaarheidsonderzoeken we de komende jaren uitvoeren, om ervoor te zorgen dat de huisvesting van het primair onderwijs up-to-date blijft.

School verder weg

Een andere trend binnen het onderwijs is dat er steeds meer aandacht is voor het individu. Onderwijs op maat wint aan terrein ten koste van het traditionele, klassikale groepsonderwijs. De locatie is steeds minder vaak de aanleiding voor een schoolkeuze in het primair en voortgezet onderwijs. Dat kan betekenen dat de afstand tot de school groter wordt en dat we te maken krijgen met andere verkeersstromen.

Integrale kindcentra

Ook zien we dat scholen een steeds belangrijkere plek krijgen in de wijk. Een schoolgebouw functioneert niet meer alleen als plek voor onderwijs, maar ook als multifunctionele plek waar mensen elkaar ontmoeten en samen komen voor (culturele) activiteiten. Assen is één van de koplopers in Nederland op het gebied van integrale kindcentra (IKC), voorzieningen in de wijk waarin kinderopvang en onderwijs zijn samengebracht. Kinderen van 0 – 13 jaar (en hun ouders) komen hier samen om zich te ontwikkelen, te leren, te spelen en te ontmoeten.

Voortgezet onderwijs

Assen heeft een centrumfunctie voor het Voortgezet Onderwijs, inclusief het voortgezet speciaal onderwijs en Praktijkonderwijs. Ook heeft Assen een centrumfunctie voor het MBO. We zien veel leerlingen vanuit de omliggende gemeenten dagelijks naar Assen komen om zich voor te bereiden op hun toekomst. Ook hier zullen we in de nabije toekomst te maken krijgen met krimp. Door onderlinge afstemming en samenwerkingsovereenkomsten zorgen we ervoor dat de diversiteit aan onderwijsaanbod gewaarborgd blijft.

Onderwijs-bedrijfsleven

Op het MBO en het HBO zien we een steeds grotere flexibiliteit en samenwerking tussen onderwijs en andere instellingen op het gebied van zorg, techniek en veiligheid. Hierdoor kan beter worden aangesloten op de wensen vanuit het werkveld. Dat vergroot de toekomstkansen op de arbeidsmarkt voor leerlingen in het Asser onderwijs. Dat kan ook bijdragen aan een beter vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen.

Op bepaalde vakgebieden biedt Assen hbo-onderwijs aan. De komende jaren willen wij het aanbod hoger onderwijs verder uitbreiden. We zien hiervoor kansen op het gebied van onderwerpen zoals, veiligheid, defensie en Life Sciences & Health. Dit zorgt ervoor dat jongeren langer in Assen blijven wonen en het levert een bijdrage aan de Asser economie.

3.6 Energie

Verduurzamen

We zijn op weg naar een duurzaam Assen. Op gebied van energie zetten we belangrijke stappen in het besparen, het isoleren van de gebouwde omgeving en het opwekken van duurzame energie.

Woningen en bedrijven

Nieuwe woningen worden aardgasvrij en energieneutraal gebouwd. Veel Assenaren hebben al stappen gezet met de verduurzaming van hun woning. Het aantal zonnepanelen op daken neemt sterk toe en tot 2030 ligt de focus op het aardgasvrij-ready maken van de bestaande woningvoorraad. Voor bedrijven stimuleren we het opwekken van zonne-energie op daken, mits netcongestie dit toelaat. Ook stimuleren we de verduurzaming van bedrijven om het aardgasgebruik te verminderen.

Aardgasvrij in 2050

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Nederland voor 2050 van het aardgas af gaat. Dat betekent dat we gebruik moeten maken van alternatieve warmtebronnen om onze woningen te verwarmen. Het aardgasvrij maken kan op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door het aansluiten op een warmtenet of een warmtepomp. Assen heeft potentie voor verschillende warmtebronnen zoals, warmte uit de lucht, (ondiepe) geothermie, biogas, groene waterstof, aquathermie en restwarmte. Elk alternatief heeft een andere ruimtelijke impact, zowel op wijkniveau als op woningniveau. We gaan dit verder uitwerken in het warmteprogramma.

Grootschalige energieopwekking

Aanvullend hierop is er na 2030 ruimte nodig voor grootschaliger duurzame energieopwekking, om bij te dragen aan de doelen van de Regionale Energiestrategie (RES). De RES is samen met de Drentse overheden en stakeholders opgesteld en wordt nu uitgevoerd. Voor Assen ligt de focus in ieder geval op het benutten van onze grotere daken (met name bedrijven) als locatie voor het opwekken van zonne-energie. Daarnaast wordt bekeken of grootschalige duurzame energieopwekking in het buitengebied nog tot de mogelijkheden kan behoren. We zien ook problemen ontstaan met het bestaande energienet. Een knelpunt is de netcongestie zowel op landelijk als lokaal niveau. We verkennen de mogelijkheden voor het oplossen van dit probleem.

3.7 Klimaat

Weersextremen

Het klimaat verandert snel en dat merken we ook in Assen. De winters worden natter, de zomers droger en we hebben steeds vaker te maken met weersextremen. Piekbuien zorgen voor water op straat in de lager gelegen delen van de stad. Hier kan het water niet snel genoeg weg. Doordat Assen op het hoger gelegen Drents plateau ligt, kennen we niet de overstromingsrisico's van de grote rivieren. We hebben wel de verantwoordelijkheid om water vast te houden. Zo voorkomen we dat lageregelegen gebieden niet onderlopen en we in tijden van droogte een buffer hebben om onze natuur te beschermen. De herstelde meanderende Drentsche Aa kan tegenwoordig meer water vasthouden dan voorheen.

Wateroverlast

We werken voortdurend aan het terugdringen van de risico's op wateroverlast door regenwater. Niet alle risicoplekken kunnen in een keer worden aangepakt. Wat in de afgelopen decennia is aangelegd, staat op de nominatie om later heringericht te worden. We proberen daarbij zoveel mogelijk opgaven slim met elkaar te combineren. Bijvoorbeeld rioolvervanging combineren met het aanleggen van extra afvoer- en bergingsmogelijkheden. Ook onze inwoners en bedrijven/organisaties kunnen bijdragen aan het terugdringen van wateroverlast door op hun terreinen zo weinig mogelijk verharding aan te leggen.

In het programma water en riolering staat aangegeven hoe de gemeente om wil gaan met wateroverlast en welke maatregelen we hiervoor gaan nemen.

Hittestress

Door het uitvoeren van stresstesten hebben we in beeld gebracht welke locaties het meest gevoelig zijn voor wateroverlast en hittestress. Het Havenkwartier, het noordelijke gedeelte van de binnenstad, bedrijventerreinen en wijkwinkelcentra vormen hitte-eilanden in de stad tijdens warme zomerdagen. Dit komt door de aanwezigheid van veel asfalt, steen en relatief veel platte daken in combinatie met weinig groen. Groen en water kan een bijdrage leveren aan het tegengaan van hittestress. Daarnaast kan voldoende ruimte voor waterberging overlast en schade voorkomen bij extreme neerslag.

Bodem en natuur

We zien steeds meer beregeningsinstallaties die het schaarse grondwater gebruiken. De beschikbaarheid van grondwatervoorraden en het drinkwater wordt een steeds groter probleem. Toenemende hitteperiodes zorgen ervoor dat de bodemtemperatuur oploopt. Dit kan leiden tot opwarming van drinkwaterleidingen, waardoor het risico op bacteriegroei toeneemt. De temperatuurverhoging en dalende peilen in bijvoorbeeld beeklopen zorgen voor schade aan de natuur. Veel vissen en andere waterdieren en -planten kunnen hier niet tegen. We zien ook planten en dieren oprukken die van oorsprong in warmere gebieden thuishoren; de zogenaamde invasieve exoten. Deze invasieve soorten stellen ons voor nieuwe uitdagingen.

3.8 Groen en natuur

Veel groen, maar nog niet overal

Assen is een groene stad met veel natuur. De ruime opzet van de stad laat veel ruimte voor groen. Dit is terug te zien in het openbare wijkgroen, groene structuren, parken en bossen. Een deel van het groen heeft een duidelijke cultuurhistorische waarde en geeft structuur aan de stad. Naast het openbare groen is ook veel groen in particuliere handen. Bomen in tuinen leveren een belangrijke bijdrage aan het groene beeld van de stad. Onze stad heeft een aantal kenmerkende groene gebieden. Denk hierbij aan de landgoederen Valkenstijn, de Lariks en Overcingel, maar ook aan het Asserbos en Park Pittelo. Er zijn ook gebieden met onvoldoende groen zoals de binnenstad, oudere woonwijken, oudere bedrijventerreinen en bepaalde plekken langs het Kanaal.

Kansen

Een groene stad biedt veel mogelijkheden op het gebied van recreatie, ontmoeten en sporten. Daarnaast is natuur belangrijk voor de tevredenheid en de mentale en fysieke gezondheid van onze inwoners. Bovendien heeft een groene omgeving een positief effect op de waarde van woningen en de aantrekkelijkheid van de stad. Groen speelt ook een steeds grotere rol met het oog op klimaatverandering. Zo helpen bomen om de stad koel te houden. Divers groen heeft een positief effect op de biodiversiteit en helpt om water vast te houden in de bodem.

Buitengebied

Het buitengebied heeft groene en landschappelijke kwaliteiten. In het relatief kleine grondgebied van Assen liggen twee beschermde Natura 2000 gebieden. Het hoogveengebied Witterveld en het beekdal van de Drentsche Aa. Dit laatste gebied is onderdeel van een nationaal park. Ook het Fochteloërveen heeft als Natura 2000 gebied impact op de ontwikkeling van onze gemeente. Als je aan de oostkant de stad uitgaat ben je direct in één van de mooiste landschappen van Nederland. Aan de west-, noord- en zuidkant vinden we vooral jonge ontginningen. Dit zijn gebieden met vooral agrarisch gebruik. In deze gebieden vinden we historische groene structuren, maar ook het relatief jonge groen- en recreatiegebied Bos en Golf en het herstelde beekdal van de Messchen. Daarnaast zijn in dit gebied vennetjes en kleine bosgebieden te vinden.

Wisselend beeld

De kwaliteit van de natuur laat een wisselend beeld zien. In het Drentsche Aa-gebied is in het kader van het project Assen aan de Aa geïnvesteerd in onder andere verbindingen met de stad, in paden en beekherstel. Aan de westkant van de stad is minder geïnvesteerd in het verbinden van stad en buitengebied. Door onvoldoende investeringen in groenbeheer is de kwaliteit van groen in dit gebied deels verloren gegaan.

Biodiversiteit

De biodiversiteit staat onder druk door stikstof, neerslag, het gebruik van chemicaliën en doordat steeds meer leefgebied verdwijnt. De hoeveelheid stikstof mag daarom niet meer toenemen. Sommige ontwik-

kelingen zorgen voor een toename van stikstof. Hier zullen we op moeten letten en rekening mee moeten houden.

Agrarische gronden laten steeds minder ruimte voor natuurwaarden, waardoor het stedelijke groen belangrijker wordt voor de biodiversiteit. We willen extra inzetten op biodiversiteit omdat een rijke biodiversiteit de basis is van ons bestaan. Hoe groter de biodiversiteit hoe beter onze natuur bestand is tegen weersextremen, plagen en ziektes.

3.9 Cultuurhistorie en toerisme

Cultuurhistorisch erfgoed

Om de aantrekkelijkheid van de stad te vergroten kan de inzet van cultuurhistorisch erfgoed een meerwaarde hebben. Het gaat niet alleen om beschermen, maar het is ook een drager voor ruimtelijke ontwikkelingen. Een goed voorbeeld hiervan is de Brink. De hier aanwezige cultuurhistorie was richtinggevend in het aantrekkelijker maken van de Brink als ontmoetingsplaats. Ook op andere plekken zou dit de aantrekkelijkheid van de stad kunnen vergroten. De cultuurhistorische structuren van Assen, zoals de singels en de historische panden, kunnen daarin beter benut worden. Dit heeft niet alleen positieve effecten op de ruimtelijke kwaliteit van de stad, maar ook op andere functies zoals winkels, horeca en cultuur.

Toeristen uit binnen- en buitenland

Het groene karakter van Assen trekt toeristen uit binnen- en buitenland. Het Drents Museum en het TT-circuit met het bijbehorende festival hebben nationale en internationale bekendheid. Publiekstrekkingen als De Nieuwe Kolk, Garage TDI (jeugdtheater Drenthe) en Podium Zuidhaege hebben regionale aantrekkingskracht. De Blauwe As trekt ook varende toeristen naar Assen.

Assen is de dynamische hoofdstad van Drenthe en kan nog meer gebruikmaken van de kracht van de natuur, de Drentse roots, het karakteristieke landschap en haar culturele kwaliteiten om bezoekers uit binnen- en buitenland te trekken. Assen zet samen met de ondernemers, marketingorganisaties en de provincie, actief in op een sterke positionering van de stad, de regio Kop van Drenthe en de provincie.

3.10 Mobiliteit

Veranderende autobereikbaarheid

Assen is een goed bereikbare stad. Assen heeft een uitstekend autonetwerk en een relatief beperkt busnetwerk vanwege het plattelandskarakter in Drenthe. Hierdoor is het autobezit in Assen en in Drenthe ten opzichte van de rest van Nederland hoog. Ongeveer de helft van de verplaatsingen in Assen gebeurt per auto. Daarmee is de auto het belangrijkste vervoersmiddel voor de Assenaren. Dat heeft ook zijn keerzijdes: vandaar dat we met een vernieuwde blik naar de auto en het gebruik van de auto zijn gaan kijken.

Ruimte voor fietsers, voetgangers en stimuleren openbaar vervoer

We hebben de afgelopen jaren meer ruimte gegeven aan de fietser en voetganger. Deze lijn zetten we ook de komende jaren door. De aanleg van de doorfietsroute Assen-Groningen is hier een goed voorbeeld van. We zien daarnaast het openbaar vervoer als een belangrijk vervoersmiddel voor de stad.

Duurzame mobiliteit

Veertig procent van de totale CO2-uitstoot in Assen komt van het autoverkeer. We willen daarom meer inzetten op het faciliteren van schoon vervoer. Denk hierbij aan elektrisch rijden, rijden op waterstof en het stimuleren van de fiets voor binnenstedelijke verplaatsingen. Met elektrische fietsen en auto's is duurzame mobiliteit aan een opmars bezig. We merken dat bijvoorbeeld de positionering van de laadinfrastructuur voor elektrische mobiliteit een nieuw probleem vormt.

Parkeerruimte

Parkeerplekken kunnen van invloed zijn op de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte in de binnenstad en de wijken. Door hier op een andere manier mee om te gaan, kunnen we de vrijkomende ruimte benutten voor andere functies, zoals ontmoetingsplekken en groen. Dit draagt ook bij aan een gezonde leefomgeving.

In de wijken

In de wijken zien we een toename van bezorgdiensten die ook voor overlast zorgen. Hierdoor wordt het drukker in de wijk, wat leidt tot onveilige en ongewenste situaties.

3.11 Gezondheid en sport

Sterke zorgstad

De gezondheidssector is van oudsher sterk vertegenwoordigd in Assen. Dit draagt bij aan de werkgelegenheid en de positie van Assen als regionaal zorgcentrum. De positie van een sterke zorgstad zorgt voor een relatief hoge zorgvraag, dit brengt een aantal uitdagingen met zich mee.

Van zorg op locatie naar zorg aan huis

De grote zorginstellingen zijn de afgelopen decennia gebouwd op het principe dat zorg verleend werd op locatie. We zien echter steeds meer dat zorg aan huis wordt verleend. Dat kan ertoe leiden dat zorginstellingen ruimte overhouden of zelfs leeg komen te staan. Deze locaties moeten weer een passende functie krijgen. De zorgvraag aan huis neemt toe, daarnaast worden de inwoners meer zorgafhankelijk. Dit zorgt ervoor dat het aantal mensen die zorg nodig hebben in de wijk toeneemt.

Aantal ouderen neemt toe

We hebben eerder al geschetst dat het aantal ouderen sterk toeneemt. Assen scoort hier boven het landelijk gemiddelde. Het aandeel ouderen van 75 jaar en ouder neemt sterk toe. In 2024 is het aantal 75 plussers in Assen 15%. De verwachting is dat dit toeneemt naar 26% in 2050. Door de dubbele vergrijzing neemt het aantal huishoudens met een zorgvraag en mobiliteitsbeperking toe. De inschatting is dat dit in 2030 met 40% is toegenomen. Verder is de verwachting dat de zorg in verpleegtehuizen steeds meer wordt afgebouwd tot enkele maanden in de laatste fase van het leven. Dit betekent dat het mogelijk maken van 'langer thuis wonen' steeds belangrijker wordt.

Toename van ongezonde leefstijl

In Assen zien we een toename van het aantal mensen met een ongezonde leefstijl. Ook neemt het aantal mensen met overgewicht toe. Dit is een trend die ook in Drenthe en de rest van Nederland zichtbaar is. We zien dat de groep mensen met een overwegend ongezonde leefstijl een groep is die over het algemeen lastig te bereiken is. Dit kan komen door een sociaaleconomische achterstand (een lager loon, geen werk, matige tot geen opleiding) of psychosociale omstandigheden zoals stress.

Mentale gezondheid

Naast de fysieke gezondheid is ook de mentale toestand van mensen van invloed op de vitaliteit van de samenleving. Een voorbeeld hiervan is eenzaamheid. Een steeds groter wordende groep geeft aan zich wel eens eenzaam te voelen zoals, ouderen, jongeren of alleenstaanden.

Sporten en bewegen in de openbare ruimte

Assen is een echte sportstad. De inwoners en verenigingen zijn hier trots op. We organiseren grote sportevenementen en we hebben een goed verspreid aanbod van sportverenigingen voor iedereen. Via het Asser Sportakkoord willen we bereiken dat iedere inwoner (jong, oud of met een fysieke, financiële of andere beperking) kan sporten en bewegen. Daarnaast zien we dat de openbare ruimte ook steeds meer gebruikt wordt als sportvoorziening. De inrichting van de openbare ruimte kan eraan bijdragen dat de inwoners nog meer mogelijkheden hebben om te sporten en te bewegen. Het versterkt de sportinfrastructuur in de stad en draagt bij aan de gezondheid van inwoners.

3.12 Milieu

Milieubeginselen

Als het om milieu gaat heeft Nederland in de Europese Unie afspraken gemaakt die altijd en voor alle gemeenten gelden. Dit zijn afspraken over de manier waarop we zorgen voor ons milieu. Er zijn vier regels. Deze regels noemen we de vier milieubeginselen. Onze omgevingsvisie gaat uit van deze vier beginselen.

- **Voorzorgsbeginsel:** De gemeente kan maatregelen nemen om het milieu te beschermen, zelfs als er geen wetenschappelijk bewijs is dat een activiteit schadelijk is. Zo voorkomen we risico's voordat ze ontstaan. In Assen betekent dit dat we bij twijfel over mogelijke milieuschade – bijvoorbeeld bij nieuwe woningbouwprojecten of infrastructurele ingrepen – al vroeg maatregelen nemen. Denk aan het beperken van stikstofuitstoot, de bodem saneren of het beschermen van natuurgebieden.
- **Preventiebeginsel:** De gemeente neemt maatregelen om schade te voorkomen, in plaats van later de schade te herstellen. Het is beter is om problemen te voorkomen dan ze later op te lossen. Dit doen we door bijvoorbeeld duurzame mobiliteit te stimuleren, klimaatadaptieve maatregelen toe te passen in de openbare ruimte (zoals bomen planten en waterdoorlatende bestrating), en energiezuinige bouw te stimuleren. Door preventief te handelen, besparen we op lange termijn kosten en verbeteren we de kwaliteit van de leefomgeving voor onze inwoners.
- **Bestrijding aan de bron:** Dit betekent dat milieuschade wordt aangepakt op de plek waar deze ontstaat. Het is effectiever om vervuiling bij de bron te bestrijden dan om de gevolgen aan te pakken. Een voorbeeld hiervan is het inzetten op schonere productieprocessen bij bedrijven of door bij infrastructurele projecten direct te kiezen voor milieuvriendelijke materialen en technieken. Dit zorgt voor een efficiënte aanpak en voorkomt verplaatsing van het probleem.
- **Vervuiler betaalt:** Degene die milieuschade veroorzaakt is verantwoordelijk voor de kosten van het beperken of herstellen van die schade. Wie schade toebrengt aan het milieu is verantwoordelijk is voor het herstellen ervan. Dit passen we toe bij bijvoorbeeld bodemverontreiniging of illegale lozingen. Zo zorgen we ervoor dat de kosten niet bij de gemeenschap terechtkomen, maar bij de veroorzaker.

Milieukwaliteit en de negen milieuthema's

Voor elk milieuthema geldt dat de standaardwaarde (norm) gehandhaafd wordt, behalve wanneer anders aangegeven. De negen milieuthema's zijn: Lucht, Geluid, Geur, Licht, Trillingen, Externe Veiligheid, Zeer Zorgwekkende Stoffen, Bodem en Water.

- **Lucht:** In Assen is de lucht van goede kwaliteit. We volgen de wettelijke norm in gemengd gebied, werkgebied, natuurgebied en buitengebied. Om de gezondheid van onze inwoners te beschermen geldt er in woongebieden een strengere norm. We werken dit uit aan de hand van het Schone Lucht Akkoord.
- **Geluid:** Er is een gezonde omgeving op het gebied van geluid. In woongebieden werken we aan minder geluidhinder. In gemengde gebieden en werkgebieden gaan we onder bepaalde voorwaarden

soepeler om met de normen om bedrijvigheid en evenementen mogelijk te maken. Er is evenwicht bij het afwegen van belangen.

- Geur: We voldoen aan de standaardwaarden. In gemengde gebieden accepteren we enige geurhinder van bedrijven en horeca.
- Licht: Verlichting is belangrijk voor (verkeers)veiligheid. We houden rekening met dieren en planten in natuurgebieden om ze te beschermen.
- Trillingen: We voldoen aan de standaardwaarden. In gemengde gebieden en in het buitengebied gaan we soepeler om met de normen om bedrijvigheid en evenementen mogelijk te maken.
- Externe Veiligheid: Risico's van gevaarlijke stoffen zijn beheersbaar. We houden rekening met veiligheid, leefbaarheid en ontwikkelingen in energietransitie. Er is een hogere bescherming in woongebieden en dorpscentra. In werkgebieden is versoepeling onder voorwaarden mogelijk. Er is een goede bereikbaarheid voor hulpdiensten.
- Zeer Zorgwekkende Stoffen: Bedrijven voldoen aan landelijke emissiegrenswaarden en gebruiken de best beschikbare technieken om uitstoot te minimaliseren. We werken samen met andere overheden.
- Bodem: De grond en het grondwater in Assen is schoon en voldoet aan de achtergrondwaarden. We gaan slim om met de beperkte ruimte in de bodem en houden rekening met ruimtelijke ontwikkeling, klimaatadaptatie en de energietransitie.
- Water: De waterkwaliteit verbetert, vervuiling van bodem- grond- en oppervlaktewater wordt voorkomen. We werken nauw samen met het waterschap.

Onze uitgangspunten voor milieukwaliteit

De Omgevingswet biedt gemeenten eigen afwegingsruimte op het gebied van milieu. Aangezien elk gebied anders is, kijken we naar maatwerk en flexibiliteit. De gemeente Assen hanteert de volgende uitgangspunten:

- Zoals ook uit de omgevingsvisie blijkt; de basis in Assen is op orde. De huidige milieukwaliteit is de uitgangssituatie en wordt in ieder geval behouden. Waar mogelijk en nodig, werken we aan verbetering.
- De regels en kwaliteitseisen van de Rijksoverheid zijn altijd het basisniveau voor de gemeente Assen. We hanteren het principe 'ja, mits'. Dit betekent dat we samen kijken hoe een initiatief wél kan binnen de kaders. Bijvoorbeeld: Je mag hier bouwen, als je voldoet aan de regels voor geluid, natuur, veiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving.
- We beschermen en verbeteren de milieukwaliteit met oog voor de ruimtelijke ontwikkelingen in Assen, en doen dit in samenwerking met andere beleidsvelden. Ons doel is dat milieukwaliteit en gebiedskwaliteit elkaar versterken en dat we de uitdagingen binnen een gebied omzetten in kansen.
- We hanteren een gebiedsgerichte aanpak: We stemmen de kaders en beleidsrichtlijnen af op de functie van het gebied.
- We stellen 1 of meerdere omgevingsprogramma's op. Hierin staan onze doelen en maatregelen, en hoe we monitoren. We gebruiken de gegevens van monitoring voor evaluatie. Zo weten we of we onze doelen bereiken.
- Bij het stellen van regels over milieuaspecten wordt in beginsel aangesloten bij de in ontwikkeling zijnde "blauwdruk milieuregels" door de Omgevingsdienst Drenthe.

3.13 Assen in de regio

Regio Groningen-Assen

Assen werkt in Noord-Nederland op veel vlakken samen. Onder meer in het samenwerkingsverband RGA (Regio Groningen Assen). Een metropoolregio met veel relaties op het vlak van wonen, werken en bereikbaarheid. Deze relaties zitten onder andere in het grote aantal mensen uit Assen dat voor werk of studie naar Groningen reist. Omgekeerd komen er veel mensen vanuit de regio naar Assen om te werken.

De RGA is door het Rijk aangewezen als NOVEX-gebied. In een NOVEX-gebied komen veel complexe opgaven samen. Er is daarom extra Rijksbetrokkenheid nodig. Met het Rijk hebben we afgesproken dat we voor 2040 36.000 extra woningen en 28.000 extra arbeidsplaatsen gaan realiseren. Dit is uitgewerkt in een NOVEX verstedelijkingsstrategie. Deze wordt uitgewerkt in een uitvoerings- en investeringsagenda waarin de afspraken worden vastgelegd.

Het rijk werkt aan een nieuwe Nota Ruimte. Dit is de nationale omgevingsvisie van Nederland tot 2050 met een doorkijk naar 2100. In de ontwerp Nota Ruimte wordt Regio Groningen-Assen genoemd als één van de gebieden waar een schaa sprong mogelijk is. Dit komt door de combinatie van stedelijke voorzieningen, economische potentie en ruimte voor ontwikkeling. Regio Groningen-Assen wordt in de Nota Ruimte gezien als gebied met potentie voor economische groei.

Andere overkoepelende samenwerkingsverbanden

De G40 (de grootste Nederlandse gemeenten) is voor Assen een belangrijk platform om op nationaal niveau agenderend te praten over o.a. de fysieke leefomgeving en de energietransitie.

Op ruimtelijk vlak stemmen we veel dingen af binnen de Vereniging Drentse Gemeenten en de NG4; de vier grote steden in het Noorden (Groningen, Leeuwarden, Emmen en Assen).

Ook de provincie Drenthe werkt aan een nieuwe provinciale omgevingsvisie (POVI).

4 Op weg naar de toekomst

4.1 Groene stad van het Noorden

4.1.1 Assen nog groener maken

We willen dat groen en natuur als kernwaarden meer bijdragen aan de identiteit van de stad, en de stad groener maken. De opgave om binnen de bestaande stad te ontwikkelen gaat samen met het versterken van de bestaande groenstructuren. Overal waar we in de stad aan het werk gaan, kijken we naar de mogelijkheden om de stad ook te vergroenen. Dit vergroot de aantrekkelijkheid en de biodiversiteit in en om de stad. Bijvoorbeeld door het toevoegen van bomen, het maken van ecologische verbindingen en het versterken van groene verbindingen tussen het buitengebied, de wijken en de binnenstad. Deze opgave ligt vooral aan de noord- en westkant van de stad.

We werken tegelijkertijd aan aantrekkelijkere verbindingen tussen de wijken in de stad en stimuleren mensen om vaker de fiets te pakken of te gaan wandelen. De transformatieopgave van de bestaande stad mag niet ten koste gaan van het groen, we voegen juist groen toe.

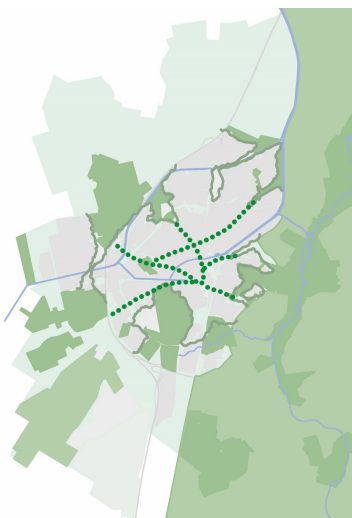
Verduurzamen

'Vergroenen' gaat ook over verduurzaming in bredere zin. Om aan de klimaatdoelstellingen te voldoen, stimuleren en faciliteren we duurzame vormen van mobiliteit. Elektrische (deel)auto's en fietsen zijn een schoon alternatief voor de auto. Het particuliere autobezit en gebruik zal hierdoor afnemen waardoor meer ruimte in het straatbeeld ontstaat. Deze ruimte kan weer worden ingezet voor andere (duurzame) doeleinden, zoals groen of plekken voor wateropslag.

Ook zetten we in het op het verslimmen en verduurzamen van het logistieke vervoer. De invoering van een Zero-Emissie zone in de binnenstad is hier een goed voorbeeld van. Daarnaast zetten we in op logistieke overslagpunten aan de randen van de stad (zoals in Assen-Zuid en Assen-Noord).

Tenslotte onderschrijven we het belang van circulariteit. Hier willen we de komende jaren verder op inzetten.

De ambities over groen staan in hoofdstuk 4.5.1.

4.1.2 Duurzame energie op de juiste plek

Op weg naar de toekomst nemen we verschillende maatregelen die Assen duurzamer maken. Maatregelen landen zoveel mogelijk binnen de bestaande stad. In 2050 is Assen aardgasvrij en worden duurzame energiebronnen benut. Besparende en isolerende maatregelen zijn aan bestaande gebouwen doorgevoerd. Nieuwe woningen en bedrijven zijn minimaal energieneutraal.

Ook kijken we binnen de bestaande stad naar plekken voor duurzame opwekking. We zetten waar mogelijk in op zon op daken en op de ontwikkeling van zonneparken. We verkennen de mogelijkheden voor grootschalige energieopwekking voor de langere termijn en kijken daarbij ook naar energieopslag. We zoeken naar koppelkansen met andere opgaven in zowel landelijk als stedelijk gebied en dragen altijd zorg voor een goede landschappelijke inpassing. Tenslotte dragen ook duurzame vormen van mobiliteit bij aan een groener Assen.

De ambities over duurzame energie staan in hoofdstuk 4.5.2.

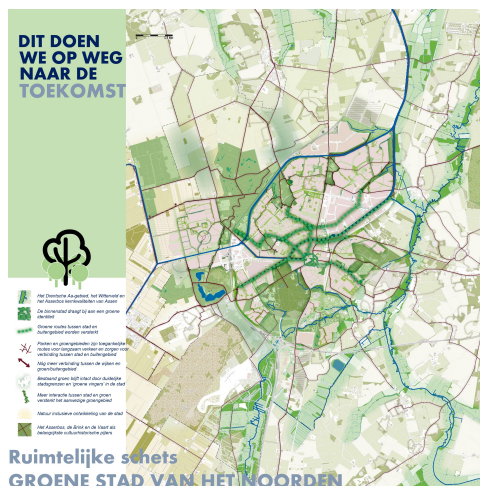
4.1.3 Inspelen op klimaatverandering

Met meer groen maken we de stad niet alleen aantrekkelijker maar ook klimaatadaptiever. Bij ingrepen in de stad kijken we direct naar klimaatadaptieve oplossingen.

We richten de ruimte zo in dat wateroverlast wordt voorkomen en hittestress en verdroging van onze natuur wordt tegengegaan. Piekbuien kunnen voor veel wateroverlast zorgen. Dit pakken we aan door te zorgen dat het water op kwetsbare plekken snel weg kan of gebufferd kan worden. Meer groen, minder verhardingen, wadi's en technische oplossingen moeten wateroverlast verminderen. Tegelijkertijd houden we water zo lang mogelijk vast in beken en watergangen om te voorkomen dat er benedenstrooms overlast ontstaat. We willen ook zoveel mogelijk water in de bodem laten infiltreren zodat de grondwater-voorraad op peil blijft. Plekken waar de temperatuur in een warmere periode extra stijgt (Havenkwartier, het noordelijke gedeelte van de binnenstad en op bedrijventerreinen) gaan we meer vergroenen.

Ook inwoners en bedrijven dragen bij aan een klimaatadaptiever Assen. Dit kan door ze te informeren en te stimuleren om op eigen terrein maatregelen te nemen. Bijvoorbeeld door operatie Steenbreek waarbij verhardingen worden vervangen door groen. Ook de vergroening van daken kan een goede bijdrage leveren aan het bereiken van een klimaatadaptiever Assen.

De ambities over klimaatadaptatie staan in hoofdstuk 4.5.3.

4.2 Dynamische hoofdstad

4.2.1 Verouderde plekken bloeien weer op

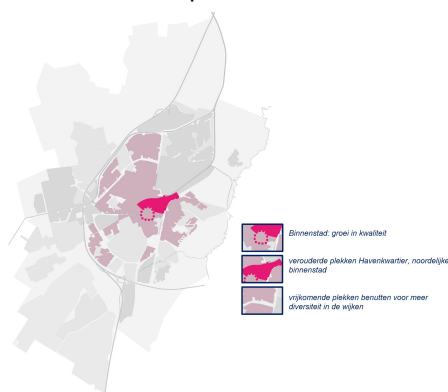
De naoorlogse wijken zijn toe aan een kwaliteitsimpuls. Veel woningen in deze wijken zijn verouderd en voldoen niet langer aan de eisen en behoeften die we stellen aan bijvoorbeeld, woonkwaliteit en duurzaamheid. Hiervoor hebben we een specifieke wijkaanpak ontwikkeld. Dit is al zichtbaar geworden in bijvoorbeeld de aanpak voor de wijk Lariks.

Nieuwe ontwikkelingen

De woonwijk Kloosterveen wordt verder uitgebreid. Daarmee bedienen we de vraag naar groen en ruim wonen aan de rand van de stad. Nieuwe woningen ontwikkelen we bij voorkeur binnen de bestaande stad. We geven een kwaliteitsimpuls aan de verouderde plekken in de stad, zoals de binnenstad, het Havenkwartier en de naoorlogse wijken. We kijken zorgvuldig naar vrijkomende locaties of deze geschikt zijn voor nieuwe woningbouw en/of toevoeging van klimaatadaptieve maatregelen. Doordat zorg vaker aan huis en minder op locatie wordt verleend, komen er mogelijk zorggebouwen leeg te staan. Daar zoeken we een passende invulling voor waarmee we ook de omgevingskwaliteit versterken.

Enkele bedrijventerreinen en kantoorlocaties zijn toe aan een kwaliteitsimpuls. Op verschillende bedrijventerreinen zijn bovendien functies te vinden die beter zouden passen in de binnenstad of de bestaande wijken. We blijven zoeken naar mogelijkheden om dit te verbeteren en te reguleren.

De ambities over het opbloeien van verouderde plekken staan in hoofdstuk 4.5.4.

4.2.2 Levendige binnenstad: groeien in kwaliteit

Een dynamische stad kent een levendige binnenstad met een juiste mix van functies zoals wonen, winkels, horeca, cultuur, erfgoed, recreatie en evenementen. Om in kwaliteit te groeien maken we de binnenstad bewust compacter. We clusteren de publiekstrekkende functies tussen het Koopmansplein, de Vaart en de Brink; het publiekshart. Dit is het gebied met de meeste verblijfskwaliteit en de plek waar de aanwezige cultuurhistorie nog meer kan bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad. Het gebied buiten het publiekshart wordt aantrekkelijker om te wonen.

Sturing op locatie van bedrijven

Voor nieuwe publiekstrekkende functies kijken we of die een plek kunnen krijgen in de binnenstad of in de nabijheid ervan. Zijn deze nieuwe functies niet passend in de binnenstad dan wordt vervolgens gekeken naar de schillen om de binnenstad, zoals bijvoorbeeld de bedrijventerreinen in de bestaande stad. Als laatste optie wordt gekeken naar de rand van de stad (zie bovenstaande kaart).

De ambities over een levendige binnenstad staan in hoofdstuk 4.5.5.

4.2.3 Sterke en bereikbare stad voor de regio

Op weg naar de toekomst werken we aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Dit geldt met name voor de sectoren die van Assen een dynamische stad maken en bijdragen aan de werkgelegenheid. Het gaat hier onder andere over de krachtsectoren zorg, vrijetijdseconomie, overheid en energie.

Assen-Zuid heeft op dit moment geen mogelijkheden meer voor de vestiging van grote bedrijven. Als het zonnepark op termijn gaat verdwijnen ontstaan hier weer nieuwe vestigingsmogelijkheden. We onderzoeken of Messchenveld II als mogelijk uitbreidingsgebied geschikt is. Misschien zijn hier mogelijkheden met andere functies, zoals energieopwekking.

Jongeren binden aan Assen

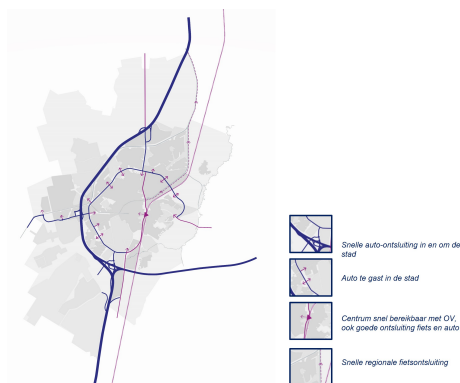
In de toekomst is Assen een broedplaats van innovatie. Dat komt voor een deel door het aanbieden van onderwijs dat aansluit bij de bedrijvigheid in Assen. Ook zetten we ons in om innovatieve bedrijven naar Assen te halen. Startende ondernemers, die werkgelegenheid bieden met nieuwe concepten geven we ruimte op passende werklocaties of in de binnenstad. Op deze manier geven we jongeren betere kansen om zich te ontwikkelen en een bijdrage te leveren aan de Asser economie. Voor deze doelgroep van 16-24 jaar moet meer aandacht zijn. Inzet op een uitdagend aanbod van onderwijs-, sport-, ontmoetings- en uitgaansvoorzieningen is daarom belangrijk.

Assen bereikbaar binnen de regio

Een stad met een regionale functie is goed bereikbaar. Door de inzet van openbaar-, deelvervoer houden we de bereikbaarheid op orde. Hierdoor krijgen we meer ruimte over voor andere functies, zoals groen.

We gaan meer aandacht besteden aan de (elektrische) fiets als dagelijks en recreatief vervoermiddel. Bijvoorbeeld met snelle doorfietsroutes richting de buurgemeenten en de stad Groningen. Zo verbinden we de voorzieningen van de stad Assen met de kwaliteiten van het buitengebied. Maar we kijken ook naar de inrichting van het verkeerssysteem voor de fietser. Dit kan leiden tot het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en de veiligheid voor de fietser.

In het openbaar vervoersnetwerk is de trein essentieel voor de bereikbaarheid van en naar Groningen, Zwolle en de Randstad. Met de komst van een modern stationsgebouw, een goede fietsenstalling en een nieuw busstation zijn alle randvoorwaarden aanwezig om van het station de belangrijkste OV-Hub van Drenthe te maken. Om de reistijd naar de Randstad en Zwolle te verkorten zetten we in op het bestaande spoor. Naar de grotere kernen in de regio willen we directe buslijnverbindingen. Voor de kleinere dorpen is het versterken van ketenmobiliteit van belang, dit is het gebruik van meerdere vervoermiddelen tijdens een reis. Door de samenhang tussen fiets en OV verder te versterken blijven alle plekken in de regio bereikbaar. Ook binnen de stad kan de ketenmobiliteit versterkt worden. Niet alle plekken zijn op dit moment goed per bus bereikbaar.

Assen faciliteert onderwijs binnen de regio

Assen heeft een regionaal verzorgingsgebied als het gaat om onderwijs en werkgelegenheid. We willen deze positie de komende tijd nog verder versterken (zoals afgesproken in de Regio Groningen-Assen). Dit gaan we doen door ruimte te geven aan de samenwerking tussen onderwijs en het bedrijfsleven. We kijken ook of we onze huidige werklocaties geschikt kunnen maken voor de vraag en behoefte vanuit het bedrijfsleven.

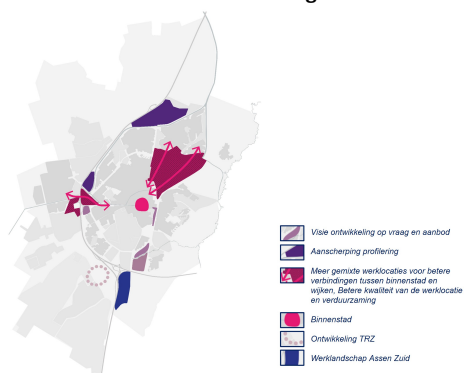
In Assen kan ieder kind naar school dichtbij waar iemand woont. Ook het aanbod middelbaar onderwijs is ruim vertegenwoordigd in Assen. Ook veel jongeren uit de regio gaan naar school in Assen. Met ons fiets- en OV netwerk zorgen wij ervoor dat dat op een goede en veilige manier kan.

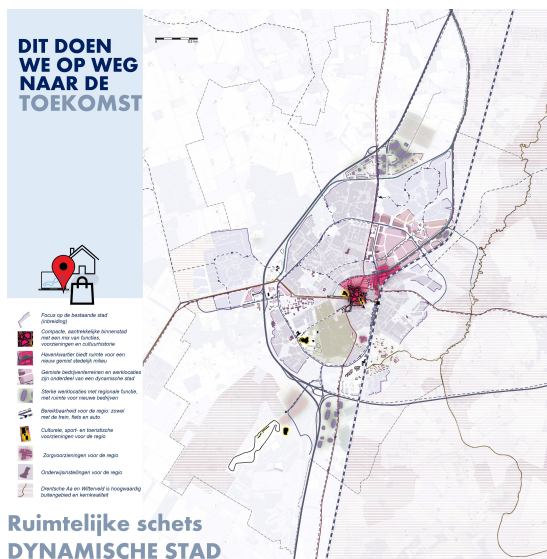
Het hoger onderwijs willen we in de toekomst sterker ontwikkelen. We geven daarom ruimte aan HBO en universitair onderwijs, mogelijk in samenwerking met het bedrijfsleven en instellingen. Daarnaast zetten we in op praktijkonderwijs dat de lokale economie versterkt. In sterke sectoren, zoals de zorg en de ICT is de komende jaren veel hoogwaardig geschoold personeel nodig. In het onderwijsaanbod willen we hier actiever op inspelen, zodat jongeren die we opleiden in Assen hier ook blijven werken.

Toeristisch,- en recreatieve regiofunctie

Het TT-circuit hoort bij Assen als dynamische hoofdstad. Daarom bieden we de mogelijkheid om in het naastgelegen gebied, de Toeristisch Recreatieve Zone (TRZ), unieke initiatieven te laten landen die de positie van Assen in de regio nog meer versterken. We zien kansen om activiteiten toe te voegen op het gebied van toerisme en recreatie. Nieuwe initiatieven zullen vroegtijdig onderzocht moeten worden vanwege mogelijke negatieve effecten op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De activiteiten die we toestaan in de TRZ mogen in principe ook niet conflicteren met de activiteiten in de binnenstad.

De ambities over een sterke en bereikbare stad voor de regio staan in hoofdstuk 4.5.6.

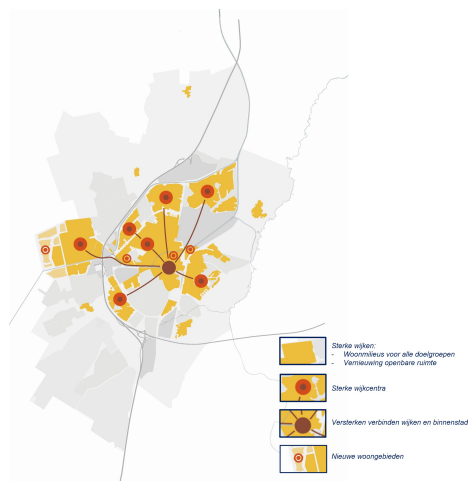
4.3 Verbonden stad

4.3.1 Sterke wijken: woonmilieus voor alle doelgroepen

Sterke wijken hebben een gevarieerd woningaanbod voor alle doelgroepen. Woonwensen veranderen, daar spelen we op in. Er zijn meer huizen nodig voor kleinere huishoudens en huishoudens die bestaan uit ouderen. Om aan deze vraag te voldoen wordt nu bijvoorbeeld gewerkt aan bijzondere woonvormen in bijvoorbeeld het Havenkwartier. We hebben meer bijzondere woonvormen nodig, voorbeelden daarvan zijn de flexwoningen aan de Groene Dijk, de tiny houses aan de Witterhoofdweg en het beschikbaar stellen van CPO kavels. Een CPO-kavel is een stuk grond dat beschikbaar wordt gesteld aan een groep mensen die samen een woningbouwproject willen realiseren.

Sterke wijken hebben voldoende dagelijkse voorzieningen en veel groen. Daarnaast zijn er genoeg plekken om elkaar te ontmoeten, te bewegen en te sporten. De wijkcentra fungeren als hart van de grotere wijken; daarom maken we ze toegankelijker voor ouderen en mindervaliden en besteden we extra aandacht aan veilige en overzichtelijke fiets- en wandelpaden.

De ambities over de wijken staan in hoofdstuk 4.5.7.

4.3.2 Aantrekkelijk en gezond door de stad bewegen

Binnen de stad willen we in de toekomst het gebruik van de auto verminderen en alternatieve vervoersmiddelen stimuleren. De fiets, de voetganger en (elektrisch) deelfervoer worden de komende jaren belangrijker in het straatbeeld. Met aanpassingen aan de weginrichting, parkeernormen en het gebruik van

slimme technieken geven we meer ruimte aan fiets en voetganger. De omgeving rondom scholen verdient op dit onderdeel extra aandacht.

We verbeteren de bestaande fiets- en wandelverbindingen en maken deze aantrekkelijker. Dat doen we binnen de wijken, tussen de wijken onderling, naar het buitengebied en naar de binnenstad. De inwoners van Assen worden gestimuleerd om vaker te fietsen en te wandelen. Ontbrekende en verbindende schakels in de infrastructuur voor fietsers en voetgangers vullen we de komende jaren verder in.

De ambities over aantrekkelijk bewegen staan in hoofdstuk 4.5.8.

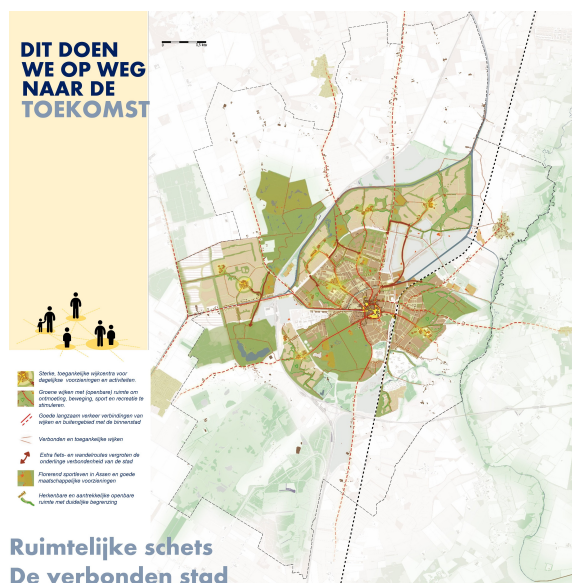
4.3.3 Ontmoeting en beweging faciliteren & stimuleren

De toenemende vergrijzing en het groeiende aantal mensen met een zorgvraag vragen om extra voorzieningen in de wijken. We willen daarom toegankelijke ontmoetings- en beweegplekken in de wijk realiseren. We nodigen buurtbewoners uit om zelf met initiatieven te komen voor spelen en ontmoeten. Bij de ontwikkeling van dergelijke plekken maken we in het bijzonder gebruik van de ideeën van jongeren in Assen. De openbare ruimte willen we nog beter inrichten naar een plek om te bewegen en te sporten. We richten het dan gelijk zo in dat het ook voor iedereen toegankelijk is.

Assen kent een rijk verenigingsleven voor sport en ontspanning. Dat willen we in stand houden. De bestaande sportvoorzieningen, die goed over de stad verspreid zijn, willen we behouden en waar mogelijk uitbreiden. Met de komst van een jongerencentrum faciliteren we een vaste ontmoetingsplek voor jongeren in Assen.

De ambities over ontmoeten en bewegen staan in hoofdstuk 4.5.9.

4.4 Gebieden in ontwikkeling

4.4.1 Binnenstad

De winkelfunctie in de binnenstad staat onder druk met leegstand als gevolg. Daarom sturen we aan op een compacte binnenstad om de verblijfskwaliteit op peil te houden. Dit betekent dat de toekomstige binnenstad zich voornamelijk clustert binnen de driehoek Drents Museum, Kop van de Vaart en het Koopmansplein. Dit gebied is dé locatie als het gaat om publiekstrekkende functies. Het Koopmansplein heeft daarbij de rol als huiskamer van Assen.

Wonen kan een grote rol spelen bij de transformatie van leegstaand winkelvastgoed in het noordelijk deel van de binnenstad. Een groot deel van de vraag naar wonen ligt in een ontspannen stedelijk woonmilieu. De binnenstad biedt kansen voor een mix van appartementen en grondgebonden stadswoningen. Voor ontspannen stedelijk wonen is een mooie, groene openbare ruimte van groot belang voor iedereen. Hier kun je fijn verblijven, veilig spelen, elkaar ontmoeten en je makkelijk verplaatsen.

We zetten in op kwaliteit. Dat doen we door het toevoegen van wonen, werken en door de aanwezige cultuurhistorie nog beter te benutten als kwaliteitsdrager van de stad. Dit vergroot de aantrekkelijkheid en het biedt kansen voor andere sectoren zoals toerisme, recreatie en cultuur. De binnenstad wordt daardoor steeds meer een beleefplek.

We grijpen de transformatie aan om de versteende binnenstad te vergroenen. In de binnenstad kan vooral het noordelijke gedeelte nog sterker bijdragen aan de groene identiteit van de (binnen)stad. Dit zorgt voor plezierig wonen, prettig verblijven en goed ondernemen in dit gedeelte van de binnenstad.

4.4.2 Havenkwartier

Het Havenkwartier is een verouderd bedrijventerrein en is onderdeel van het Stadsbedrijvenpark. Het Havenkwartier heeft een aantrekkelijke ligging tegen de binnenstad en dichtbij het station. Het heeft voor Assen een uniek industrieel karakter door de kade en de graansilo. Het biedt volop kansen voor een levendig ontspannen stedelijk woonmilieu, ook voor mensen buiten de stad. Voor het gebied hebben we inmiddels een structuurvisie vastgesteld.

Door de ontwikkeling van het Havenkwartier zetten we in op het maken van een nieuwe inclusieve groene woonwijk met voorzieningen. Hiermee verbeteren we de kwaliteit en uitstraling van deze verouderde plek. De ontwikkeling van het Havenkwartier biedt ook de kans om de verbinding tussen binnenstad en Marsdijk en Assen Oost te verbeteren. Daarnaast hebben we de kans om een versteend gebied in de stad te vergroenen. Daarmee dragen we bij aan een verbonden, groene en dynamische stad.

De beoogde verandering van het Havenkwartier kost tijd. De ontwikkeling van het Havenkwartier past uitstekend binnen de regionale verstedelijkingsafspraken. Daarom hebben we voor deze grote opgave een subsidie toegekend gekregen van het Rijk en de provincie.

Met de ontwikkeling van het Havenkwartier en de toevoeging van nieuwe woningen in de binnenstad zullen we de mobiliteitsvraag opnieuw tegen het licht houden. Ook het krimpen van de winkelveorraad betrekken we hierbij.

4.4.3 Wijken (wijkaanpak)

De gemeente Assen heeft wijkgericht werken hoog in het vaandel staan. Al meer dan 10 jaar werkt Mijn Buurt Assen, een samenwerkingsverband van de gemeente Assen, Vaart Welzijn en Actium, aan de leefbaarheid in de wijken. Vanuit de wijkaanpak werken we data gedreven, integraal en domein overstijgend. Samenwerking en afstemming is hierbij van groot belang om onze dienstverlening in de wijk te verbeteren, koppelkansen te benutten en werk met werk te maken. Naast de samenwerkingspartners van Mijn Buurt Assen zijn ook de netwerkpartners in de wijk betrokken.

Het proces van de wijkaanpak is gestart in twee pilotwijken: Lariks en Pittelo. De opdrachten in de wijkuitvoeringsplannen zijn nu volop in de uitvoeringsfase. We zijn inmiddels ook gestart met de wijkaanpak in de wijken Noorderpark en Peelo. Daarna volgen de wijken Assen West en Marsdijk.

Voorbeeld van de wijkaanpak in Lariks

In Lariks wordt momenteel volop gebouwd door onder meer Actium en Interzorg. Daarnaast staan er projecten voor sloop-nieuwbouw op de planning die worden uitgevoerd door Actium en Woonservice. Het vernieuwen en verbeteren van woningen behoort tot één van de grootste opgaven in Lariks voor de komende jaren. Omdat we ook de openbare ruimte in en rondom de nieuwbouwlocaties aanpakken, hebben we het over grootschalige wijkvernieuwing. Zowel de woningkwaliteit als de woonomgeving worden verbeterd.

In Lariks wonen bijvoorbeeld veel kwetsbare doelgroepen. We werken onder andere aan het verhogen van de bestaanszekerheid, het verminderen van eenzaamheid en het bevorderen van de emotionele en lichamelijke gezondheid.

4.4.4 Doorontwikkeling Kloosterveen

Kloosterveen is gelegen aan de westkant van Assen en omsloten door gebieden met veel recreatieve mogelijkheden. De wijk heeft uitstekende commerciële en maatschappelijke voorzieningen. Kloosterveen is goed ontsloten op het hoofdwegennet en heeft goede OV-verbindingen naar het station, Groningen en Friesland. Kloosterveen is uitstekend aangesloten op het centrum van Assen door meerdere fietsroutes en autoverbindingen. Wel is de realisatie van een derde hoofdontsluiting een noodzakelijke randvoorwaarde voor de doorontwikkeling van Kloosterveen tot aan de Norgervaart.

Kloosterakker

Kloosterakker is de nieuwste uitbreiding van de wijk Kloosterveen. De wijk krijgt een groen karakter door twee oost-west lopende groen en waterzones. Daarnaast zijn alle woonstraten voorzien van groen. Langs de Norgervaart is een groenzone gerealiseerd met ruimte voor waterberging, ecologie en recreatie. In Kloosterakker is veel aandacht voor klimaatadaptatie; het opvangen en vasthouden van water. Ook gebruiken we groentypen die goed tegen nat en droog weer kunnen.

Na de ontwikkeling van Kloosterakker is er nog volop ruimte voor uitbreiding. Hoe en wanneer de doorontwikkeling van Kloosterveen zal plaatsvinden wordt verder uitgewerkt in een omgevingsprogramma.

4.4.5 Toeristisch Recreatieve Zone

De Toeristisch Recreatieve Zone (TRZ) ligt in de westelijke stadsrand, direct naast het TT-circuit. De Bagelhuizerplas is onderdeel van de zone. De TRZ geeft ruimte aan unieke, grootschalige initiatieven ter versterking van de vrijetijdseconomie van Assen en ver daarbuiten. Ook gaan we nieuwe natuur realiseren en versterken we verbindingen in de ecologische hoofdstructuur. We hebben daarbij oog voor de ontsluiting met wandel- en fietspaden. Het werklandschap Assen-Zuid en de rest van de stad wordt toegankelijker voor zowel woon-werk als toeristisch-recreatief gebruik.

We faciliteren initiatiefnemers om hun plannen binnen dit gebied te realiseren. Hierbij werken we samen met andere overheden en partijen, zoals de provincie Drenthe en de huidige grondeigenaren.

De unieke natuur en ecologische waarden in het gebied vragen om een zorgvuldige afweging voor het realiseren van initiatieven.

De toekomstvisie die door de provincie Drenthe, de gemeente Assen, het TT Circuit Assen, natuurorganisaties, omwonenden, bedrijven en andere betrokkenen voor het gebied is opgesteld, hanteren we daarbij als afwegingskader.

4.4.6 Johan Willem Friso kazerne

We gaan de mogelijkheden verkennen voor een toekomstbestendige functie en -inrichting van het Kazerne-terrein.

Hierin nemen we de opties voor een mogelijke herbestemming en renovatie van het huidige terrein ook mee.

Door deze inspanning hopen we uiteindelijk een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan onze ambitie om 5.000 banen te realiseren en maken we ons sterk voor het behouden en versterken van de (Rijks)werkgelegenheid in onze gemeente.

Assen is aangewezen als veiligheidscampus van het Noorden. Inmiddels is de fysieke locatie op het Kazerne-terrein in gebruik genomen. Hiermee is de basis gelegd voor een toonaangevend kennis- en praktijkcentrum op het gebied van veiligheid in Noord-Nederland.

4.4.7 ZO Assen (gebiedsagenda)

De eerste fase van de Gebiedsagenda Zuidoost Assen (GAZOA) is afgerond.

Samen met belanghebbenden en andere relevante partijen in het gebied is deze Gebiedsagenda ontwikkeld. Voor de ontwikkelrichting is draagvlak ontstaan en er ligt een basis voor verdere samenwerking in de uitvoeringsfase. De Gebiedsagenda geeft richting aan en kaders voor hoe dit unieke gebied ontwikkeld kan worden tot een aantrekkelijk en onderscheidend zorg- en werklandschap in de metropoolregio Groningen-Assen.

Met de gebiedsagenda worden de contouren geschetst om een aantrekkelijk zorg-werklandschap in Assen te ontwikkelen. Het gebied loopt van het NS Station tot en met de Schepersmaat/Mandemaat. Het vervolg vereist een strategische en daadkrachtige aanpak gericht op samenwerking en relatie met de partijen die gevestigd zijn in of verbonden zijn aan het gebied.

Het beoogde effect van de uitvoering van GAZOA is dat Zuidoost Assen over 30 jaar een duurzaam ingericht werklandschap is met een hoge belevingswaarde voor werknemers en bezoekers. Daarnaast biedt het een aantrekkelijk vestigings- en verblijfsklimaat voor zittende en nieuwe bedrijven.

4.4.8 Werklandschap Assen-Zuid

Werklandschap Assen Zuid is het nieuwste en groenste bedrijventerrein van Assen. Het werklandschap is circa 55 hectare groot. Het biedt ruimte voor grote en kleine bedrijven tot en met categorie 4.2. Er zijn bedrijven met kavels van ongeveer 1 ha en groter gevestigd. Daarnaast zijn er in grootte variërende woon-werkkavels die geconcentreerd zijn aan Graswijk. Er is een directe aansluiting op de A28, via Graswijk is het werklandschap richting de binnenstad ontsloten. Bij de aanleg van Werklandschap Assen Zuid is ten oosten van Graswijk een zonnepark ontwikkeld. Deze is landschappelijk ingepast en tijdelijk vergund voor een periode van 20 jaar.

Er zijn nieuwe en bestaande houtwallen, grasbermen, water en rietvelden langs de A28 aangelegd. Dit bepaalt in hoge mate de ruimtelijke kwaliteit en het landschappelijke karakter van het werklandschap.

Inmiddels is Werklandschap Assen-Zuid bijna volledig in gebruik genomen. Er is nog een beperkt aantal (woon)werkkavels beschikbaar.

4.5 Dit zijn onze ambities (totaaloverzicht)

4.5.1 Strategisch doel: Assen nog groener maken

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Een groene omgeving waarbij de natuur, de groene (hoofd) structuren en landschappelijke kwaliteiten worden behouden en versterkt.
- De stad en het buitengebied vergroenen; gericht op biodiversiteit, ecologische verbindingen, klimaatadaptatie, ontmoeting en beleving.

- Ruimte geven aan goede groen-, natuur-, en duurzame voedselproductie-initiatieven en initiatieven die gericht zijn op een gezonde leefstijl.
- Ontwikkelen van aantrekkelijke groene verbindingen voor langzaam verkeer; in de stad, tussen de stad en het buitengebied.
- Natuurinclusief bouwen; we stimuleren particulieren en bedrijven om hun terreinen en gebouwen groener te maken met een meerwaarde voor de natuur.

4.5.2 Strategisch doel: Duurzame energie op de juiste plek

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Uiterlijk in 2050 willen we als gemeente aardgasvrij zijn; dit is een gezamenlijke opgave van gemeente, huiseigenaren, bedrijven en woningcorporaties; samen inzetten op besparen, isoleren en duurzaam energie opwekken.
- Koppelkansen benutten en werk met werk maken voor het aardgasvrij maken van de wijken voor 2030.
- We staan open voor nieuwe ontwikkelingen en innovaties om een aardgasvrij Assen te realiseren.
- De uitrol van een stadsdekkend warmtenet en een gemeentelijk warmtebedrijf.
- Het vinden van creatieve oplossingen om de netcongestie zoveel mogelijk op te vangen.
- Inzetten op het opwekken van zonne-energie op daken.
- Het ondersteunen van inwoners vanuit het Asser energieloket om een aardgasvrij Assen te realiseren.
- Met extra groen (bomen, bosjes, landschapselementen) CO2 binden en tegelijk natuur- en belevingswaarden versterken.

4.5.3 Strategisch doel: Inspelen op klimaatverandering

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Vroegtijdig anticiperen op snelle klimaatveranderingen.
 - Toewerken naar een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving.
 - Bij nieuwe projecten, ingrepen of werkzaamheden in de stad (openbare ruimte en particulier terrein) kansen voor klimaatadaptatie inventariseren en benutten.
 - De ruimte zo inrichten dat wateroverlast wordt voorkomen en hittestress en verdroging van onze natuur wordt tegengegaan (meer groen, minder verhardingen, wadi's en technische oplossingen).
 - Straatverharding terugdringen om hittestress en wateroverlast tegen te gaan.
 - Bevorderen van klimaatadaptatieve maatregelen op particulier terrein
- (Operatie Steenbreek, Groene Schoolpleinen, Natuurinclusief ontwikkelen).
- Bedrijventerreinen en de binnenstad verduurzamen en vergroenen om hitte-eilanden te voorkomen.

4.5.4 Strategisch doel: Verouderde plekken bloeien weer op

Wat willen we bereiken, en wat vinden we belangrijk:

- Het herstellen, revitaliseren, opknappen van 'versleten' plekken (binnenstad, het Havenkwartier en oudere woonwijken).
- Benutten van vrijkomende locaties in de binnenstad voor een nieuw, stedelijk woonmilieu.
- Ontwikkeling van een verblijfsklimaat passend bij een prettige woonomgeving (groen, speel- en ontmoetingsplekken, bereikbaarheid).
- Voorzieningen in de binnenstad goed bereikbaar houden vanuit de regio en vanuit alle gebieden in de stad.

4.5.5 Strategisch doel: Levendige binnenstad groeien in kwaliteit

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Een onderscheidende binnenstad met een compleet, compact en aaneengesloten publiekshart.
- De binnenstad vitaal houden met publiekstrekkende functies en een compacter kernwinkelgebied; clusteren publiekstrekkende functies tussen het Koopmansplein, de Vaart en de Brink (het publiekshart).
- Versterken kwaliteit en belevingswaarde in de binnenstad; meer ruimte voor recreatie, cultuur en cultuurhistorie. Historische plekken die bijdragen aan de lokale identiteit van Assen en Drenthe beter benutten als drager voor ruimtelijke kwaliteit.
- Kwaliteit realiseren als uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen.
- Meer woningen toevoegen in de binnenstad.
- De barrièrewerking van de centrumring verminderen.

4.5.6 Strategisch doel: sterke en bereikbare stad voor de regio

Onderwijs

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Het huidige aanbod aan basisonderwijs en middelbaar onderwijs behouden en versterken.
- De toenemende samenwerking tussen het (praktijk)onderwijs en het bedrijfsleven faciliteren en stimuleren. Dit kan leiden tot meer lokale werkgelegenheid.
- Ruimte blijven geven aan hoger onderwijs, aanvullend op het huidige aanbod.

Economie

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Investeren op de vier krachtsectoren (overheids-, gezondheids-, vrijetijds- en energiesector).
- Vestigingsklimaat versterken door huidige bedrijventerreinen 'eigen profiel' te geven.
- Versterken MKB en ondernemerschap; met name in de zorg, ICT, toerisme en recreatie en onderwijs.
- Grootschalige bedrijvigheid langs de snelweg (A28) faciliteren en ruimte bieden voor kantoren bij het stationsgebied.
- Actief ruimte bieden aan innovatieve en arbeidsintensieve bedrijven.
- Onderzoek naar geschiktheid Messchenveld II voor (extra) ruimtevragende bedrijven; eventueel in combinatie met ruimte voor grootschalige energieopwekking.
- Klimaatadaptieve maatregelen op bedrijventerreinen stimuleren.
- Investeren op toekomstbestendige bedrijven en kantoren op het gebied van duurzaamheid en circulariteit.

Mobiliteit

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Kiezen voor meer grip op de schaarse openbare ruimte om meerdere functies mogelijk te maken.
- Als hoofdstad van Drenthe en drager van het stedelijke netwerk willen we goed bereikbaar blijven vanuit de regio met de fiets, het OV en de auto.
- Met verkeersmanagementsystemen, slimme technieken en deelvervoer bereikbaarheid op orde houden.
- Faciliteren van duurzame vormen van mobiliteit, zoals de fiets en elektrische mobiliteit.
- Investeren op actieve mobiliteit, openbaar vervoer en keten- en deelmobiliteit.
- Terugdringen van de dominante positie van de auto in de wijk, ten gunste van fietser en voetganger, waardoor ruimte vrijkomt voor andere functies die de verblijfs-, leef-, en/of milieukwaliteit versterken.
- Faciliteren en reguleren van 'slim en schoon' bestel- en bezorgverkeer; met Zero-Emissiezone in de binnenstad, en logistieke overslagpunten aan de randen van de stad (zoals in Assen-Zuid en Assen-Noord).
- De stad goed bereikbaar houden en blijven investeren om knelpunten op te lossen.
- Streven naar directe buslijnverbindingen met de grotere kernen in de regio; versterken ketenmobiliteit naar kleinere dorpen en binnen de stad.
- Om de reistijd per trein naar de Randstad en Zwolle te verkorten, zetten we in op versnelling en verbetering van het bestaande spoor.
- Om betere verbinding te krijgen met de regio en Randstad zetten we in op een 3e en 4e intercity per uur. We zetten erop in om de spitsdienstregeling van Sprinters dagdekkend te laten worden.

*4.5.7 Strategisch doel: Sterke wijken: woonmilieus voor alle doelgroepen***Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:**

- Een toename van woningen binnen de bestaande stad.
- Versterking van de ruimtelijke kwaliteit binnen de bestaande stad.
- Stimuleren van de doorstroming, zodat inwoners een passende en betaalbare woning kunnen vinden.
- Het tijdig inspelen op de toenemende groep ouderen en kwetsbaren, o.a. door ruimte te bieden aan zorgvoorzieningen in de wijken.
- Voldoende aanbod in de sociale en midden huur.

*4.5.8 Strategisch doel: Aantrekkelijk en gezond door de stad bewegen***Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:**

- Dagelijkse voorzieningen blijven zich concentreren in de goed bereikbare en sterke wijkwinkels; deze centra ook toegankelijker maken voor de fiets en voetganger.
- De stad en de wijken goed bereikbaar laten blijven voor mindervaliden en ouderen; veilige en overzichtelijke fiets- en wandelpaden.

- Beter verbinden van verschillende deelgebieden van de stad. Waar mogelijk barrières weghalen voor voetgangers en fietsers en ontbrekende schakels invullen.

4.5.9 Strategisch doel: Ontmoeting en beweging faciliteren & stimuleren

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Passende invulling geven aan zorggebouwen die leeg (komen te) staan.
- Inzetten op een breed en toegankelijk woon- en voorzieningenaanbod in de wijk.
- Faciliteren van beweging en sporten in de openbare ruimte.
- Faciliteren van ontmoeting en activiteiten op het gebied van welzijn, cultuur en sport. Buurtbewoners uitnodigen om zelf met initiatieven te komen.
- Wijkwinkelcentra toegankelijker maken voor ouderen en mindervaliden.

4.5.10 Onze ambities op cultuurhistorie en toerisme

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Behouden en beheren van groen en gebouwd erfgoed.
- Het groen en gebouwd cultuurhistorisch erfgoed niet alleen beschermen, maar inzetten als drager voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat willen we bereiken, en vinden we belangrijk:

- Recreatie, ontspanning, cultuur en historie meer verbinden en een plek geven in de binnenstad en de directe omgeving en laten bijdragen aan een binnenstad met meer kwaliteit.
- De Toeristisch Recreatieve Zone (TRZ) benutten voor grootschalige initiatieven op gebied van toerisme en recreatie, voor zover passend bij onze ambities.

5 Van visie naar uitvoering

5.1 Nieuwe manier van werken

Beleidscyclus van de Omgevingswet

De omgevingsvisie is nooit af. De Omgevingswet gaat uit van een continu en dynamisch proces van beleidsontwikkeling (omgevingsvisie), beleidsdoorwerking (omgevingsprogramma), beleidsuitwerking in juridische regels (omgevingsplan) en vergunningverlening. Daarbij worden de gemaakte beleidskeuzes in de omgevingsvisie via monitoring en evaluatie waar nodig weer aangepast of bijgesteld. Zo ontstaat de beleidscyclus met de juridische instrumenten van de Omgevingswet.

Doorwerking omgevingsvisie naar het omgevingsprogramma

Het omgevingsprogramma is het instrument van het college. Daarmee geeft het college invulling aan het bereiken van de doelen en ambities die in de omgevingsvisie worden genoemd. Dit maakt de soms abstract geformuleerde doelen en ambities van de omgevingsvisie concreet en tastbaar. Het omgevingsprogramma is net als de omgevingsvisie zelfbindend.

Een omgevingsprogramma gaat vooral over de uitvoering van de doelen en ambities in de omgevingsvisie. Met een omgevingsprogramma gaan we het mogelijk maken om deze doelen en ambities te realiseren. Het omgevingsprogramma is een logische tussenstap om onze ambities en doelen bijvoorbeeld naar regels te vertalen in het omgevingsplan. We gaan een overzichtelijke structuur ontwikkelen om te werken met omgevingsprogramma's.

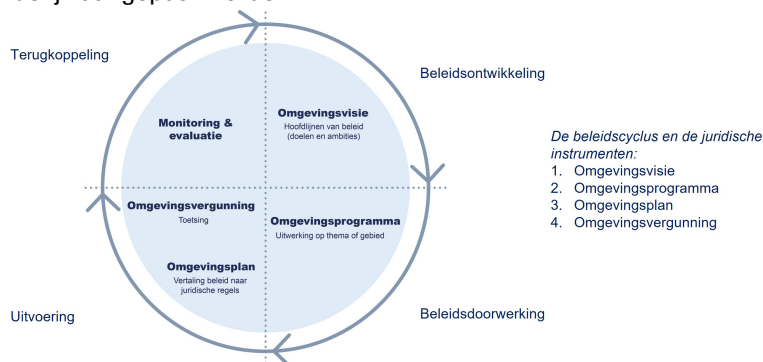
Doorwerking omgevingsvisie naar het omgevingsplan

Onze doelen en ambities kunnen ook doorwerken in juridische regels. Deze juridische regels staan in het omgevingsplan van de gemeente. Op dit moment wordt binnen de gemeente Assen gewerkt aan een omgevingsplan voor de hele gemeente. Een omgevingsplan is juridisch bindend voor iedereen die iets wil in de fysieke leefomgeving van de gemeente Assen. Via het verlenen van vergunningen kunnen we activiteiten en ontwikkelingen toestaan of juist verbieden.

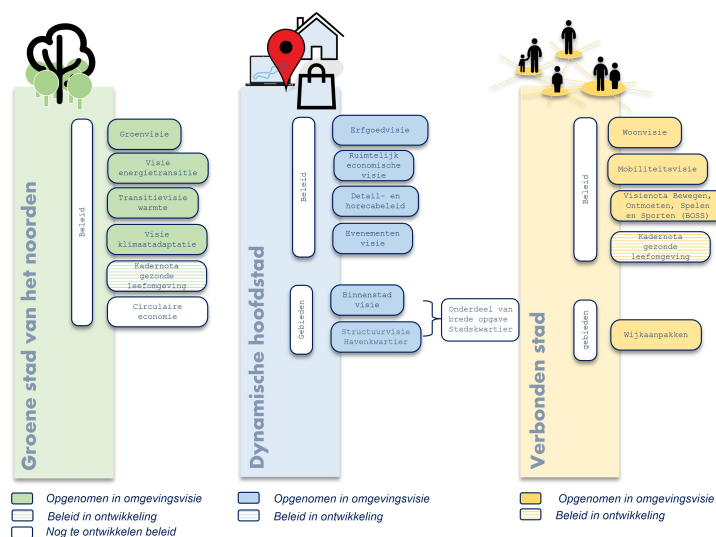
Monitoring en evaluatie

Het is belangrijk om de doelen en ambities scherp in de gaten houden. Worden ze gehaald of is er misschien bijstelling nodig. Dit kunnen concrete maatregelen zijn of bijstelling van de instrumenten zelf. We

gaan hiervoor een monitoringssysteem ontwikkelen. Vanuit de monitoring en evaluatie kan de omgevingsvisie inhoudelijk aangepast worden.

5.2 Strategisch gemeentelijk beleid verwerkt in omgevingsvisie

5.3 Samen plannen maken

In deze omgevingsvisie beschrijven we onze doelen en ambities die moeten bijdragen aan en leiden tot ontspannen stedelijkheid. Dit doen we door uitwerking te geven aan onze drie richtinggevende principes die in deze visie zijn benoemd. In de gebieden die we ontwikkelen en de thematische plannen die we gaan uitwerken sturen we op deze richtinggevende principes. We hopen dat initiatieven vanuit de samenleving ook bijdragen aan deze richtinggevende principes. Daarom dagen we initiatiefnemers uit om samen met ons de handschoen op te pakken om Assen nog mooier te maken. Samen plannen maken die positief bijdragen aan dat wat beschreven staat in onze omgevingsvisie.

5.4 Participatie

Binnen de Omgevingswet is participatie een belangrijk thema. Participatie is bij de instrumenten van de Omgevingswet een verplichting.

Inwoners en andere belanghebbenden mogen verwachten dat de gemeente hen meeneemt in de afwegingen rondom keuzes. De gemeente moet zorg dragen voor een zo gelijkwaardig mogelijk speelveld in de uitvoering van de omgevingsvisie. Heldere informatievoorziening, duiding en duidelijke uitleg van keuzes zijn hierbij belangrijk. Deze informatie moet toegankelijk zijn voor iedereen.

Bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van de stad is het uitgangspunt dat er gelijkwaardigheid is van de verschillende spelers in het ruimtelijk domein. Deze gelijkwaardigheid is ook verwerkt in onze participatieverordening.

Voor het herijkingproces van de omgevingsvisie zullen we daarom een afgewogen participatietraject doorlopen. We starten met het participatietraject in december 2025 met een algemene kick-off voor inwoners en andere belanghebbenden. De input die we hier ophalen nemen we mee in het verdere proces van de inhoudelijke herijking van de omgevingsvisie. In de schematische weergave van het totale herijkingsproces op pagina 4 wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Voor de technische actualisatie van de omgevingsvisie hebben we geen actieve externe participatie georganiseerd.

5.5 Financiering

Het realiseren van ambities vraagt om investeringen in voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor zullen we in de komende decennia grote investeringen moeten doen om een groene stad te zijn en te blijven. Ook zijn investeringen nodig om onze duurzaamheidsambities te realiseren en de te (her)ontwikkelen woon- en werkgebieden te ontsluiten en de ruimtelijke kwaliteit van de stad te verfijnen.

De initiatiefnemer betaalt mee

Deze investeringen komen niet allemaal volledig voor rekening van de gemeente. Iedereen die profijt heeft van groei en ontwikkeling van de stad draagt ook bij aan de financiering van deze investeringen. Voor een deel kan dat worden toegerekend aan de huidige inwoners en gebruikers. Maar ook voor een deel aan de toekomstige inwoners en gebruikers. Voor het eerste deel "betaalt" de gemeente, voor het tweede deel "betaalt" de initiatiefnemer en grondeigenaar die de woningen en gebouwen voor die toekomstige gebruikers realiseert. Uitgangspunt daarbij is dat initiatiefnemers voor een proportioneel deel meebetalen aan de ambities van de gemeente.

Daarnaast wordt voor de uitvoering en financiering de verbinding gezocht met publieke partners zoals het Rijk en de provincie Drenthe.

Kostenverhaal

Op basis van de Omgevingswet is de gemeente verplicht haar kosten te verhalen op de initiatiefnemer van een project die een "kostenverhaalsplichtige activiteit" realiseert. Daarnaast kan de gemeente afspraken maken met initiatiefnemers over financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente Assen kiest, bij het meewerken aan een privaat initiatief, primair voor het sluiten van een anterieure overeenkomst boven het opstellen van kostenverhaalsregels in een omgevingsplan (publiekrechtelijk kostenverhaal) om afspraken over kostenverhaal vast te leggen. In een anterieure overeenkomst kan de gemeente relatief eenvoudig afspraken op maat maken met de initiatiefnemer over bijvoorbeeld het verhalen van gemeentelijke kosten, locatie-eisen, fasering, nadeelcompensatie en financiële bijdragen aan de ruimtelijke ontwikkeling.

Een "kostenverhaalplichtige activiteit voor het bouwen" is omschreven in artikel 8.13 van het Omgevingsbesluit.

Mogelijk wordt in de toekomst het kostenverhaalsbeleid verder uitgebreid met bijdragen ten behoeve van andere specifieke ambities. Voor bijvoorbeeld de onderdelen parkeren en groen ligt gemeentebreed kostenverhaal voor de hand.

Financiële realisatie

Voor gebiedsontwikkelingen van private partijen, waar de gemeente een faciliterende rol heeft, vindt de dekking van de investeringen en kosten plaats binnen de gemeentelijke begroting.

Voor gebiedsontwikkeling van de gemeentelijke gronden, wordt de financiering gedekt vanuit het gemeentelijk grondbedrijf. Voor een aantal ontwikkelingen van onze strategische gronden houden wij in ons meerjarenperspectief grondbedrijf rekening met een reservering binnen de reserve grondbedrijf ter hoogte van de ontwikkelingskosten plus een risicoreservering.

Bijlage I Overzicht Informatieobjecten

<i>bedrijventerreinen</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/db3fe-baefb6c48c185860c479551942c/nld@2026-02-25;11030471
<i>binnenstad</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/949d926c0e284b379d1c0a7b3d12a29c/nld@2026-02-25;11030471
<i>doorontwikkeling van Kloosterveen</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/98efa-ce9498841bb9b28e246b431da71/nld@2026-02-25;11030471
<i>groen</i>	/join/id/regdata/gm0106/2026/b40b39a4948d4b79a754f2ee654c9c9b/nld@2026-02-25;11030471
<i>Havenkwartier</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/23cfc5881b0347258af6b8807ce76be1/nld@2026-02-25;11030471
<i>Kazerneterrein</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/1935ffb3a9d1424f80e4403fe1921d26/nld@2026-02-25;11030471
<i>Natura 2000 gebied</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/22029825387249dcaa39bd679666af57/nld@2026-02-25;11030471
<i>sportverenigingen</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/00ad72af69234629b1211dc366b76c40/nld@2026-02-25;11030471
<i>TRZ</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/6d9724bfd9024d16b4b978eb1c9a710f/nld@2026-02-25;11030471
<i>Werklandschap Assen Zuid</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/576f1454169e4c67a41b9f4b167a7bc5/nld@2026-02-25;11030471
<i>wijkaanpak</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/c2bcea7c55494eb194e61786b7dd69ee/nld@2026-02-25;11030471
<i>wijkwinkelcentra</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/931b567b66f04d0b8cfa12e957cd8384/nld@2026-02-25;11030471
<i>wonen</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/c1f754a9a0bd4d1f9c3fd3430387d18a/nld@2026-02-25;11030471
<i>Zuidoost Assen</i>	/join/id/regdata/gm0106/2025/e78b18391e8d4b6f9503ac29dc09a9e3/nld@2026-02-25;11030471

Bijlage III Biografie van Assen

1

Van gehucht naar kloosternederzetting (... > 1259)

Assen is ontstaan in het Drents Plateau. Een bijzonder landschap, bestaande uit esgronden, pingoruïnes, veengebieden en beekdalen zoals de Weiersloop en de Bosbeek. Zo'n 800 jaar geleden vestigden mensen zich langs de onverharde wegen in de kleine agrarische buurtschappen zoals Loon, Rhee, Peelo en Rolde, die uit slechts een paar boerderijen bestonden. En toch had Assen iets bijzonders, want in 1259 stond een belangrijke gebeurtenis aan de basis van de stad Assen.

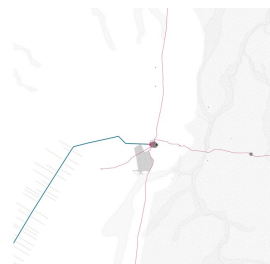
Kloosternederzetting binnen een regionaal netwerk (1259 – 1602)

Halverwege de dertiende eeuw verhuisde het vrouwenklooster Maria in Campis van Coevorden naar het relatief hoog en droog gelegen Assen. Een bijkomend voordeel van Assen was dat het omgeving was door (hoog)veengronden, zodat de kloostergemeenschap zich kon blijven richten op de ontginning van woeste gronden. Het kloostercomplex werd gebouwd op de oostelijke oever van de Weiersloop. Tezamen met het voorterrein van de Brink staat het kloostercomplex daarmee aan de basis van de ruimtelijke structuur van Assen.

Bestuurlijk hart van Drenthe (1602 – 1809)

Dankzij het vrouwenklooster werd de regionale bereikbaarheid van Assen sterk verbeterd. De gunstige ligging en de bereikbaarheid zorgde ervoor dat het provinciebestuur in 1602 naar Assen kwam. Het was het begin van Assen als bestuurscentrum. Hierdoor groeide Assen harder dan omliggende kernen. Zowel binnen als buiten het centrum waren er ingrijpende veranderingen in de ruimtelijke structuur, met de aanleg van het Asserbos (1765-1784) en het doortrekken van de Drentse Hoofdvaart tot het centrum (1780) als belangrijkste voorbeelden. De Drentsche Hoofdvaart en de Hoofdlaan die door het Asserbos liep zijn twee hoofdassen die tegenwoordig nog steeds beeldbepalend zijn voor de stedenbouwkundige structuur van Assen.

Stad der Paleizen (1809 – 1904)

De aantrekkingskracht van het mooie, groene en goed omsloten Assen zorgde in 1809 voor de status van 'stad van de eerste rang'. Ook werd Assen aangewezen als provinciehoofdstad. Gedeputeerden en leden

van de 'gegoede stand' verruilden hun havezaten op het platteland voor grote herenhuizen langs de Vaart, aan de Brink en in het Van der Feltzpark. Dit stond in schril contrast met de alom aanwezige armoede in Assen en omgeving. Op het Aardscheveld (Lombok) wonen de armste inwoners tot ver in de eerste helft van de 20^e eeuw in plaggenhutten.

De aanwijzing van Assen als hoofdstad had grote invloed op de doorontwikkeling van de stad. Er kwam een eigen station (1870) en een treinontsluiting met Zwolle en Groningen en bovenlokale (overheids)functies als het Gerechtshof, de Rechtbank, belastingdiensten, scholen, een schouwburg en een toenemend winkelbestand voor meer regionale aantrekkingskracht.

Garnizoensstad (1904 – 1945)

Rond de eeuwwisseling groeide het inwoneraantal van Assen enorm. Assen was een prettige, groene en schone stad om in te wonen. In deze tijd kwam er ook meer aandacht voor de omstandigheden van de minder rijke bevolking. Er werden voor het eerst sociale huurwoningen gebouwd, voornamelijk ten oosten van de spoorlijn en ten noorden van het Noord-Willemskanaal. Het uitbreidingsplan van 1937 had veel invloed op de doorontwikkeling van de stad. Op de kaart zijn onder andere de contouren van het Stads-bedrijvenpark te zien.

In een stroomversnelling (1945 – 1970)

In de jaren zestig kwamen de plannen voor Assen in een stroomversnelling, waarbij burgemeester Agter (1958) aangaf: "De gemeente is aangekomen op een keerpunt in zijn geschiedenis. Het oude bestuurscentrum, de oude garnizoensplaats groeit uit tot een moderne, middelgrote plaats." Het was het startschot voor rigoureuze veranderingen. De wijken Lariks, Noorderpark en Vredeveld werden gebouwd. De komst van ruim 1000 Molukkers naar Assen in 1964 was het begin van een diversere bevolkingssamenstelling. De binnenstad kreeg een nieuw, modern jasje. Grote winkelketens kwamen naar Assen en tal van woningen, bedrijven, scholen en groenstructuren moesten hiervoor wijken. De binnenstad werd een echte plek om te winkelen.

Nieuwe ruime en groene woonwijken (1970 – 2000)

In het structuurplan van 1964 voorzag men een groei richting de 75.000 inwoners. Op alle fronten was een schaalvergroting noodzakelijk. Er werd geïnvesteerd in de infrastructuur (onder andere werd de A28 aangelegd) en de stad trad een nieuwe stedenbouwkundige fase in. Assen werd niet meer op organische wijze per straat of per buurt uitgebreid, maar met complete woonwijken. Pittelo (1970-1975), Baggelhuizen (1972-1977), Peelo (1979-1988) en Marsdijk (1987-1999) zijn hiervan het resultaat. De nieuwe woonwijken werden gekenmerkt door het handhaven van bestaande landschapselementen. Er waren naar verhouding ruime kavels met laagbouw en veel groen. Assen ontwikkelde zich daadwerkelijk als een stad in het groen.

Groeistad voor gezinnen (2000 – 2010)

Aan het begin van de eenentwintigste eeuw behoorde Assen tot de snelst groeiende kernen van Noord-Nederland. Jaarlijks kwamen er zo'n 1.000 inwoners bij. Deze trend was overigens al eerder ingezet. Het groeipercentage van de Asser bevolking lag vrijwel ieder jaar hoger dan het gemiddelde in Nederland en in Drenthe (zie grafiek bevolkingsontwikkeling, volgt).

De visie Assen Koerst speelde in op deze (verwachte) groei en beschreef de gewenste toekomst van Assen in 2020. Het was het resultaat van een intensieve samenwerking tussen gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in Assen. De nadruk lag op een groei van de stad naar 75.000 á 80.000 inwoners in 2020. Deze groei was een belangrijk uitgangspunt in de Regio Groningen-Assen. Assen zou zich doorontwikkelen tot een echte stad waarbij het dorpse karakter van de stad behouden zou blijven. In fysiek opzicht zou de stad zich niet eentonig en versteend ontwikkelen, maar groen en speels en creatief van karakter. In sociaal opzicht werd ingezet op de culturele en actieve betrokkenheid van de inwoners in hun wijk, stad en bij elkaar.

Met name gezinnen wisten we weg naar Assen goed te vinden. Dankzij de aanleg van de nieuwe woonwijk Kloosterveen verhuisden veel gezinnen vanuit de regio naar Assen. In Kloosterveen vond men wat elders niet eenvoudig kon krijgen: een ruime, groene en bovenal betaalbare gezinswoning dichtbij stedelijke voorzieningen. Assen werd nog meer een gezinsstad en woonstad.

Ook in andere opzichten maakte Assen een groei door. Het bevaarbaar maken van de Vaart gaf in stedenbouwkundig opzicht een flinke impuls aan de stad. Bewoners en bezoekers vonden via deze nieuwe entree haar weg richting de binnenstad. Ook op gebied van onderwijs werd er flink geïnvesteerd. Diverse basis- en middelbaar onderwijsgebouwen werden aangelegd.

Betere verbindingen en nieuwe kwaliteiten (2010 – 2020)

De structuurvisie Hoofdstad Assen (2009) zette de ingezette lijn uit Assen Koerst door. Ondanks de economische crisis, was er nog altijd de verwachting en de ambitie dat Assen zou doorgroeien naar 80.000 inwoners. Dit leidde tot het programma en de bijbehorende structuurvisie FlorijnAs.

Met het compensatiegeld voor de afgeblazen Zuiderzeelijn in 2007, kon geïnvesteerd worden in het verbeteren van de bereikbaarheid en de ruimtelijke en groene kwaliteit van Assen. We realiseerden onder andere de Stadsboulevard, het nieuwe station, de Blauwe As en Assen aan de Aa. Een belangrijk uitgangspunt was dat de verbinding van de stad met de Drentsche Aa, aan de oostkant van de stad, behouden zou blijven en verder versterkt zou worden.

Ook de binnenstad kreeg een impuls. Het zuidelijk gedeelte van de binnenstad kreeg gedeeltelijk haar historische karakter terug. De Brink werd weer een echte beleefplek voor de inwoners en bezoekers, net zoals dat vroeger het geval was. Het groene, historische karakter van De Brink, de Zuidersingel en de Oostersingel werd beter zichtbaar gemaakt. De Nieuwe Kolk werd volledig vernieuwd en de transformatie van het Drents Museum haalde toonaangevende tentoonstellingen naar Assen.

Het noordelijk gedeelte van de binnenstad groeide uit tot het winkelhart van de stad. Er vond schaalvergroting plaats door de aanleg van de winkelcentra Triade en Cité.

Bijlage IV Kernkwaliteiten van Assen (2021)

1

1: Hoofdstad van Drenthe

Assen heeft een sterke bovenregionale functie als hoofdstad en bestuurscentrum van Drenthe. Bovendien is de stad een van de dragers in het stedelijke netwerk Groningen-Assen. Assen heeft unieke recreatief-culturele voorzieningen zoals het Drents Museum, het Drents Archief, De Nieuwe Kolk, Podium Zuidhaege en natuurlijk het internationaal toonaangevende TT-circuit. Assen is een ondernemende stad. De binnenstad is van oudsher een regionaal centrum voor detailhandel en horeca. Buiten de binnenstad kent Assen bedrijven die vooroplopen in hun branche als het gaat om innovatie en ook op gebied van energie en duurzaamheid ontwikkelt Assen zich snel. Op strategische plekken langs de snelweg en het station is er bovendien voldoende ruimte voor bedrijven en kantoren om zich te kunnen vestigen en te groeien.

2: Ruime woonstad

Assen heeft een goed en evenwichtig woningaanbod met betaalbare woningen voor alle leeftijden en inkomensklassen. Dit stelt inwoners in staat om verschillende stappen te zetten in hun wooncarrière. Van een stedelijke starterswoning in de binnenstad, naar een ruime gezinswoning in een van de groene woonwijken tot een ouderenwoning. Dit zorgt voor een aantrekkelijk woonklimaat met een geschikte woning voor iedereen, met de belangrijkste voorzieningen dichtbij.

3: Familiestad

Assen is een stad waar gezinnen zich prettig en veilig voelen. Dit komt door het ruime en betaalbare woningaanbod in een rustige en groene omgeving waar de voorzieningen op orde zijn. Daarnaast kent Assen een hoge mate van betrokkenheid in de wijk. Er wordt onderling samengewerkt, verschillende leeftijdsgroepen, religies en etniciteiten ontmoeten elkaar; individualisme heeft niet de overhand. Dit danken we onder andere aan de schaalgroottes van Assen; een fijne stad met een dorps karakter waar de mensen elkaar kennen en begroeten.

4: Zorgstad

De zorgsector is van oudsher sterk vertegenwoordigd in Assen. Het Wilhelminaziekenhuis en de ontwikkeling van de geestelijke gezondheidszorg zijn belangrijke pijlers voor de positie van Assen als regionaal centrum. Daarnaast draagt de zorg sterk bij aan de werkgelegenheid in Assen. De zorgsector heeft Assen gevormd tot de stad die het is. Een zorgzame stad waarin mensen naar elkaar omkijken. In een programma als Mijn Buurt Assen zien we dit terug.

5: Compacte en complete stad

Wie kijkt naar de kaart van Assen ziet een verbonden netwerk van dagelijkse voorzieningen zoals wijkwinkels, gebouwen, basis-, middelbaar-, mbo- en hbo-onderwijsinstellingen, sport- en speelvoorzieningen en zorginstellingen. Vanwege de middelgrote schaal van Assen liggen deze voorzieningen voor iedere Assenaar snel en eenvoudig binnen handbereik. Dit maakt van Assen een erg compacte en complete stad met alle benodigde voorzieningen.

6: Stad der Paleizen

Assen heeft vanwege haar status als kloosternederzetting en provinciaal bestuurscentrum een bijzondere historische structuur met de singels, de officierswoningen, de kazerne, de Brink met haar doorkijk naar het Asserbos en de Vaart als belangrijkste cultuurhistorische trekkers.

7: Stad in het groen

Assen wordt omringd door hoogwaardige landschappen. Het Nationaal Park Drentsche Aa springt er hierbij uit wat betreft natuur en landschappelijke kwaliteit. Ook binnen de gemeentegrenzen is het groen een verbindende factor. Het unieke Asserbos is nationaal gezien een zéér oud sterrenbos op loopafstand van de binnenstad en de Baggelhuizerplas is voor iedere Assenaar dichtbij. Al dat groen zorgt voor een opvallend gezonde leefomgeving waar het in vergelijking met steden in de rest van Nederland een stuk koeler, rustiger en ruimer is.

8: Bereikbaar

In de jaren zestig en zeventig is de basis gelegd voor de wegen- en fietsstructuur van Assen. De FlorijnAs heeft ervoor gezorgd dat Assen ook de komende decennia goed bereikbaar is en dat het verkeer binnen de stadsgrenzen goed doorstroomt. Assen is vanuit de regio zeer goed bereikbaar via de A28 en ontsluitingswegen zoals de N33. Hierdoor heeft het wegennetwerk een belangrijke economische functie voor de bedrijventerreinen. Via het spoor hebben bezoekers en werkenden vanuit Groningen en Zwolle de mogelijkheid om zeer frequent aan te komen op het prachtige nieuwe station. Daarnaast kent Assen veel fietspaden waarlangs bewoners en bezoekers uit de omgeving snel in de binnenstad zijn, zoals de doorfietsroute die Assen rechtstreeks met Groningen verbindt. De binnenstad is zelfs over het water te bereiken via de historische Vaart en men kan doorvaren richting Meppel en Groningen.

9: Stad met een dorps karakter

Assen is gelegen in de gelukkigste regio van heel Nederland: Noord-Drenthe. Inwoners waarderen het rustige en diverse landschap en zijn toch altijd dicht bij de stad. Assen heeft het beste van twee werelden: het is niet te groot om elkaar uit het oog te verliezen, en niet te klein om er iets te beleven of te ondernemen. De stad heeft het karakter en de gemoedelijke sfeer van een dorp. Dit maakt van Assen een gezellige familiestad waar de mensen zich veilig voelen. Hierdoor is Assen uitnodigend voor iedereen en staan vriendelijkheid, betrokkenheid en ontmoeting hoog in het vaandel.

10: TT-stad

Assen kent een aantal toonaangevende evenementen op recreatief en sportief gebied. De TT zet Assen jaarlijks in de wereldwijde spotlights en het bijbehorende TT-festival trekt bezoekers vanuit het hele land en Europa richting de binnenstad. En ook de DTM, MXGP, WK Superbike, Truck Star Festival en de Gamma Racing Days zorgen voor een grote trek van liefhebbers richting de stad.

11: Assen aan de Aa

Er zijn in Nederland maar weinig mooiere buitengebieden te vinden dan dat van Assen, met zijn rijke variëteit aan verschillende landschapstypen. Via het fiets- en wandelnetwerk is men uit de binnenstad binnen enkele minuten midden in het Nationaal Park Drentsche Aa. Ook het Fochteloërveen en het ontgonnen heidelandschap van het Zeijerveld zijn nabij.